

КЛУБ ЗНАЙОМСТВ

Чоловік невеликого зросту, 44 роки, матеріально забезпечений, власного житла не має, з метою створення сім'ї бажає по-знайомитися з жінкою, котра не має дітей (чи не залежна від дітей), але хоче і може їх мати, зростом не вище 160 см.

Аб. 043.

Струнка дівчина 25 років, зріст 166 см., привабливої зовнішності, очі карі, волосся довге темне. Живу в місті. Люблю домашній затишок, вмію шити, в'язати, непогано готую. Хочу познайомитися з хлопцем гарної статури до 30 років, байдужим до спиртного, з серйозними поглядами на життя. Ціную доброту, порядність, вірність, працьовитість, інтелігентність. В листі бажана фотокартка, повернення якої гарантую.

3.

Аб. 044.

Мені 49 років. Зріст — 165 см, вага 65. Зовнішність спортивна. Люблю хазяйство, інтереси різнобічні. Маю свою хату й усе необхідне. Більш як 10 років самотній. Рідних і дітей немає. Звичайним способом знайомитися не вмію, а тому звертаюся до вас. Можливо, відгукнеться незаміжня жінка з серйозними намірами побудувати нову сім'ю. Бажано з переїздом у село. Хто вона, не має значення, але щоб не вища 175 см, вагою не більше 100 кг, років — 35-45.

0.

Аб. 045.

Мені 28 років, зріст 170 см, середньої повноти, струнка, волосся русе, звичайної зовнішності, матеріально і житлом забезпечена. Була одружена. У мене є дочка 6 років. Хочу познайомитися з юнаком чи чоловіком до 33 років, без шкідливих звичок. Ціную доброту і працелюбність. Прохання вислати фото чи листа.

Н.

Аб. 046.

Мені 34 роки, зріст 159 см, середньої повноти, сіроока, доброзичлива. Освіта — середня спеціальна. Маю доньку 10 років. Житлом забезпечена, люблю працювати на дачі — займатися садівництвом. Хочу створити міцну сім'ю з добрим чоловіком 33-40, зростом не нижче 170 см, котрий любить дітей, не зловживає спиртним, має серйозні погляди на життя.

3.

Аб. 047.

Мені 29 років, маю двох дітей дошкільного віку. Зовні симпатична, струнка, не схильна до повноти. Познайомлюся з чоловіком 29-35 років, добрим, чуйним, без шкідливих звичок.

Ірина.

Аб. 048.

Усіх, хто хоче дати подібні об'яви, просимо переказати в будь-якому поштовому відділенні на розрахунковий рахунок редакції № 002700202 у ДИРЕКЦІЇ УКРСОЦБАНКУ м. КІРОВОГРАДА, МФО 323293

13 крб.,

вкласти в конверт квитанцію про відправлення грошей і розбірливо написати текст вашого оголошення. Коротко повідомте про себе все, що вважаєте за потрібне, і так

само стисло опишіть вимоги до майбутнього знайомого. Вкажіть свою зворотну адресу з індексом, повністю ім'я та по батькові, і ми безплатно перешлемо нерозкритими всі листи, які надійдуть на Ваше ім'я. За Вашим бажанням Ваше ім'я можемо не вказувати.

Якщо Вас зацікавить опубліковане в газеті оголошення про знайомство, напишіть абонентів лист за адресою: 316050, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36, редакція газети «Молодий комунар», Клуб знайомств, абоненту № ...

Триває передплата
на «МК-92»:
ЦІНА НА РІК — 9.60 крб.

ВИХОДИТЬ 3 5 ГРУДНЯ 1939 РОКУ

Молодий комунар

№ 44(4177)
16 листопада

СУБОТА

Ціна 40 коп. (передплатою — 12 коп.)

ІНФОРМАЦІЙНО-ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ТИЖНЕВИК

Ігор Рафаїлович Юхновський і Леонід Макарович Кравчук відвідали Кіровоградщину на початку листопада. Претенденти на президентську посаду пройшли галопом по наших краях, бо на довгі відвідини часу не вистачало. Воно й зрозуміло — ішла сесія, де вирішувались як ніколи серйозні питання, та й геграфія майбутніх поїздок надзвичайно обширна, а до 1 грудня лишилось не так уже й багато часу.

У Кіровограді Ігор Рафаїлович побував у педагогічному інституті. Леонід Макарович зустрівся з працівниками "Червоної зірки". Окрім цього, обидва кандидати охоче відповідали на запитання журналістів та інших присутніх на прес-конференціях, організованих в обласній раді.

ТРИ ПРИНЦИПИ ІГОРЯ ЮХНОВСЬКОГО

Що найбільше вражає у цій людині — це надзвичайна інтелігентність і тихий голос. І в парламенті, навіть у найкритичніших ситуаціях, і в розмовах з людьми він звучить однаково рівно і спокійно. Мені здається, що то є від впевненості у собі, у тих своїх діях і переконаннях, який не зламає ніколи й нікому. Від сили власного духу, що спирається в значній мірі і на дух фізичний /хто не бачив фотографію 64-річного академіка на біговій доріжці стадіону у багатьох республіканських і центральних газетах/.

Про заняття спортом Ігоря Рафаїловича журналісти на зустрічі не питали. Мова відразу торкнулась найактуальнішої теми — розпаду держави, яка колись звалась Радянським Союзом. Розмови про її нове об'єднання Юхновський назвав блефом, тому що це абсолютно неможливо. Розпад колишньої імперії є об'єктивною реальністю, від якої нікуди не дітись, але стосунки з державами — колишніми суб'єктами Союзу, необхідно підтримувати, особливо з Росією. З неф вони повинні бути найтіснішими.

Після позитивних результатів референдуму нас визнає світ. Навіть зараз, коли ще по суті нічого не відомо, зарубіжні країни укладають з нами дипломатичні стосунки. Після 1 грудня цей процес піде набагато швидше. Але треба врахувати і те, що жодна країна не буде нам допомагати, якщо ми не перейдемо до вільного ринку. Його без масової приватизації не буде, хоче хтось

цього чи не хоче. Однак і без ініціативи керівників державних підприємств, їх переходу до нормальних ринкових стосунків нам не вийти з нинішньої кризи.

І з позначкою грошей, і з введенням національної валюти ми вже запізнились. Велика вина у цьому прем'єр-міністра Фокіна, який, як і весь уряд, діє надзвичайно нерішуче. Довелось буквально змушувати керівництво національного українського банку, аби воно підписало договір з французькою фірмою для випуску чеків, які будуть віддруковані у грудні нинішнього, а з'являться десь у середині січня наступного року. Із національною валютою ще складніше. Канадці обіцяють допомогти побудувати фабрику на Україні, де ці гроші друкуватимуться. Але ж це все треба робити. Сьогодні кожний згааний день — проти нас, чого уряд не розуміє, або просто не хоче розуміти. До цього часу не підготовлені необхідні папери, що можна було зробити давним-давно. На Москву тепер оглядатись нічого.

Стосовно майбутньої структури управління, то, вважаю, на місцях /в області, певно/ повинен бути представник президента, який матиме право вето на рішення місцевих органів. У містах доцільно було б створити мерії і передати їм всю власність, разом з дорогами. Це має регулюватись законом про комунальну власність, який ще чекає свого прийняття.

Якщо мене оберуть Президентом, то першим моїм кроком буде візит до Єльцина. Ми спо-

конвіку жили з Росією у мирі і дружбі, і тільки у взаєморозумінні треба шукати вихід із складних ситуацій. І говорити в лице треба, звичайно, і те, що за плечима.

Майбутній Президент не повинен бути ні лівим, ні правим, тільки — центристом, і добирати людей в свою команду, має керуватись їх компетентністю і грамотністю, а не партійними переконаннями чи національністю.

Я маю в своєму житті три принципи. На першому місці — Бог, на другому — Україна, на третьому — все інше. Сподіваюсь, що Бог не дасть і цього разу Україні помилитись і вона вибере собі гідний шлях для розвитку. Народ, який не хоче собі волі, вартий зневаги і співчуття. Я не вірю, що наш народ такий, як би довго його не топтали і нівелювали. Довгі роки боровся він за свою волю. І цей час, на решті, прийшов...

АНОНС

20 листопада у першій половині дня в Світловодську, Олександрії і Знаменці повинні відбутися зустрічі з кандидатами у президенти України

Л. Г. ЛУК'ЯНЕНКОМ. О 18-й годині — зустріч із ним у Кіровоградському палаці культури імені Компанійця.

"Я ХОЧУ ПРОЖИТИ ВЖЕ БЕЗ ПАРТІЇ..."

На зустріч з Леонідом Макаровичем Кравчуком прийшло і приїхало людей досить багато, тому проходила вона у сесійному залі обласної ради. На повідомлення В.І. Желіби, що для розмови виділено всього 25-30 хвилин /треба ще встигнути на телебачення, тоді — літак на Київ, уранці — сесія, далі — політ у Москву на підписання договору з Єльциним/ зал відреагував незадоволенням гулом. Тому аби не гаяти часу Леонід Макарович розпочав із запитань. Вони були досить різноманітними і торкались як нинішнього становища на Україні, так і її майбутнього.

— Коли вже буде діяти закон про Чорнобиль? Коли підприємства спілки "Чорнобиль" будуть звільнені від податків, як це зроблено з підприємствами Дитячого фонду, фонду милосердя та ін?

— Це треба негайно уже робити. Але ви знаєте, що зараз Союз весь Чорнобиль перекидав на нас і ми вже не маємо своїх сил. Хоча я хочу повідомити, що мав зустріч з Міттераном, Геншером і Верховною Радою звернувшись із заявою до Організації Об'єднаних Націй створити європейський комітет усіх зацікавлених держав по захисту людей від наслідків Чорнобильської катастрофи.

— Чому заборонена Компартия України і роздано її майно? На якій правовій основі?

— На основі Конституції. Для чого і кого створений величезний депутатський штаб усіх рівнів, якщо з виборця-

напрямі ваша програма і які пріоритети? — Програма про незалежність складається з усіх складових частин незалежності. Незалежна економіка, своя внутрішня і зовнішня політика, якої Україна до цього часу не творила, тому що всі рішення приймалися за нею, своя фінансова, кредитна, грошова, правоохоронна, свої захисні органи. Тоді можна сказати, що незалежність України є. Передовсім має бути економічна незалежність. Я вірю в те, що наш народ обере і державних діячів, і уряд, які зможуть і повинні забезпечити цю незалежність.

— Вірю, що вона буде, тому що такий народ, такого масштабу має все для того, щоб здобути незалежність. — Ваше розпорядження від 10 вересня ц.р. про те, що партійні приміщення, які будуть звільнятися, повинні передаватись судам. У нашій області 90 відсотків судових приміщень знаходяться у ганебному стані і до цього часу їм ще нічого не було передано. Як ви до цього ставитесь?

— Частина приміщень повинна бути передана судам. Сподіваюсь, що це буде зроблено і на Кіровоградщині. Судова влада повинна мати авторитет. А якщо суд або прокуратура сидять у підвалах чи в розвалених приміщеннях, то до них і відповідне ставлення. Хоч і суди, і прокуратура повинні працювати краще, ніж вони працюють, але одне пов'язане з іншим.

— Чому заборонена Компартия України і роздано її майно? На якій правовій основі?

— На основі Конституції. Для чого і кого створений величезний депутатський штаб усіх рівнів, якщо з виборця-

ми ніхто не зустрічається? — Я думаю, що зараз перехідний час, а з часом парламент має бути професійним. Верховна Рада республіки повинна складатись максимум з 200 чоловік, обласна Рада не з 200, а з 30-35 чоловік. За складом має бути менша, а віддачі більше. — Якщо трапиться такий варіант, що люди проголосують проти незалежності, що робитимете далі?

— Я не вірю в те, що люди проголосують проти, що вони не захочуть бути незалежними господарями на своїй землі, але не треба розуміти незалежність як відокремленість. Кожна держава вступає у якісь зв'язки, союзи, товариства, але вона при цьому не втрачає незалежності. Я не хочу, щоб ми наживались суверенними, а нам говорили роби те, йди туди. Чорнобиль там, хімічний завод тут. Якщо такий суверенітет, то я його не хочу. Краще вже ніякого.

— А якщо люди не проголосують за Акт незалежності, то це неможливо, це ганьба для народу. Верховна Рада має піти у відставку.

— Чи не збираєтесь ви вступати до соціалістичної партії?

— Ні. Я хочу прожити вже без партії. Я бачив ці партії і звернувшись до них, і зсередини і говорю про те, що я знаю: я ще не знайшов ні партії, ні руху, ні демократії, ні троцькізму, ні комунізму, ні анархізму, які б спочатку турбувались про народ, а потім — про себе. Спочатку — про себе, а потім — що лишиться. Тому я вже обійдусь без партії, а партія обійдеться без мене, я в цьому глибоко переконаний.

Питань на зустрічі звучало ще дуже багато і на всі з них Леонід Макарович відповідав з широким відвертостям, а інколи й з влучним гумором.

Матеріали з прес-конференцій підготувала О.ПИЛИПЕНКО.

НЕЛЕГАЛЬНЕ СВЯТО

Листопадові, чи б то пак, жовтневі свята з юнацьких років відбилися у моїй душі відчайдушними, ідеологічно витриманими піснями, що з години восьмої переважно лунали над містом. Бадьорі, енергійні голоси переконливо закликали ще заспаних громадян пробуджувати у своїх серцях четвертий вид любові — до комуністичної партії — і впевнено йти світлим шляхом у шаліве майбутнє. Шлях цей, шоправда, конкретно від комори загоспу, звідки оберемками виносились кубометри лісу та полотна, втілені у прапори, транспаранти з глибокодумними цитатами та містичними аксіомами: "Справа Леніна живе і перемігала", "Пересякати й сердити парторги, комсорги, профорги та інші "орги" переконували своїх лівих підлеглих взяти ці витвори апогею соцреалізму в руки. Однак цю почесну місію ніхто не хотів виконувати. І не тому, що були не згодні зі змістом. Просто після урочистої дефіляди під трибунами з місцевими провінційними царками, коли більш щасливі колеги з почуттям виконаного обов'язку обліплювали накріті столи з різноманітною випивкою та закускою, "транспарантникам" доводилося нести своє причадалля назад, до загоспсової комори. А в цей час їх сім'ї (дружини в нових пальто: на свято вдягнути, діти з незмінними прапорами та гумовими кульками юрилися вздовж центральної вулиці, в результаті яких німець до Москви щоб подивитися на начальство та на тата.

У цьому хаотичному, на перший погляд, ритуалі існувала певна система. Диктор з маніакальною впевненістю прославляв черговий колектив, що дружно проходив повз трибуну; і вдячні люди кричали "ура". Начальство поблажливо помахувало ручкою, а кордоні міліції застерігали демонстрантів від втечі. Ті й публіка поділялася на дві категорії. З одного боку площі, де височіла трибуна, стояли "білі" люди, з другого — плебс. А між ними протікала річка маніфестантів.

І ці два берега з кожним роком все далі віддалялися один від одного, хоча подія, на честь якої влаштовували ці безглузді спектаклі, мала на меті зовсім протилежне.

"Геть війну!", "Геть експлуатацію!", "Землю селянам", "Фабрики — робітникам!", "Волю — народам!" Під цими закликами Жовтня 1917 року я підписався б і сьогодні. Це була війна бідних проти багатих, війна стомленого народу за мир, спокій. Били корумповану верхівку, гнилий апарат, ненажерних генералів, "охранку". Ніби й забили, але незабаром все це, ще й у спотвореній формі під червоними знаменами з'явилося знов.

Що конкретно з ідеалів Жовтня було втілено в життя? Мир отримали чи сталінські війни й загравання з фюрером, в результаті яких німець до Москви дійшов, хоч за "дурного" царя ворога й

ПРОШУ СЛОВА!

до Києва близько не підпустили. Не стало експлуатації? А пахати за 200 крб. у місяць /еквівалентно 5 долларам/, коли паршивий телевизор за дві тисячі тягне — це не експлуатація? Селяни землю отримали? Робітники — заводи? Народи — волю? Ось така історія. Я вже не говорю про ГУТАБ, НКВС, голодомори — типовий мітинговий букет. Комуна заїхала на тупикову станцію. Хвалений бронепоезд на запасній колії останній раз чмихнув 19 серпня цього року і завмер. Заїржавіла. Та й сам бронепоезд у сучасній бойовій техніці — минуле століття.

Почався протест новий дикий танок на могилі з жовтневим листям. Банальний і примітивний. "Геть усе, що було!", "Бий комуняк!", "А ти де був 19 серпня? Га? Вам народ ще покаже!" Шановні, може, вистачить вже? Може, годі товкти воду в ступі? Панове! У трубу вилітаємо! Криза! Чи знову "разрушим до основанья, а затем?"

— Ні, марно. Видно така вже доля нашої країни — бути експериментальним полігоном у більш розважливих сусідів.

І все-таки свято було, і революція була, яка, справді, сколихнула весь світ. І нехай жінням при спробах радикально, насильницьки змінити існуючий стан речей.

А.ГЕРАСИМЧУК.

НАША ГАЗЕТА МОЖЕ НАЗИВАТИСЯ:

"ДОБРЕ СЛОВО", "КОЗАЦЬКИЙ ШЛЯХ", "ВЕЧОРИЦІ", "ПЕРЕВЕСЛО", "ЛАБІРИНТ", "КОЛАЖ", "ОЛІМПІЯ", "РУБІЖ", "ДЖЕРЕЛО", "БАР'ВІНОК", "ПРОЛІСОК", "ЧЕРЕШ", "ІННА", "КІРОВОГРАДСЬКИЙ УЗВІЗ", "СВІТАНОК", "СВІТАНОВА ЗОРЯ", "ДІАГОНАЛЬ", "МІСТЕР ІКС", "ВІТРИЛА", "ЗОЛОТИЙ КОЛОСОК", "ЯРАНЬ", "КЛЕНОВИЙ ЛИСТ", /А.Мельник, с.Розділ Голованівського району/, "ПРОЛІСОК", "ПОЗИЦІЯ", "АВЖЕХ", "АЛ'ЯНА", "БЕСІДНИК", "ГОЛОС КІРОВОГРАДЩИН", "ВІСЛЕННЯ", "ВІСНАВІЧ", "ГРОНО", "ГУРТ", "ДАЛЕКЕ І БЛИЗЬКЕ", "ДОВОКОЛА", "ЕВРИКА", "ЖИТТЯ", "КІРОВОГРАДЩИН", "ЗАГРАВА", /А.Пузир, смт Новгородка/, "ЛЕБЕН", /М.Хриптя, с.Нівека, Новоархангельського району/.

ТРЕБА ЗНАТИ МІРУ

В новоукраїнській районній газеті продовжується обговорення статті О.Мамалиги "Такі наші вигоди". Читачі районки не погоджуються з осередком Руху /керівник О.Мамалига/ мотивуючи, що не всі комуністи були на хибному шляху. Вони дійсно виконували вказівки зверху, хоч інколи і не погоджувались з цим. Тож недовіру до партії, до її рядових членів, — пише у своєму листі до редакції ветеран війни і праці І.Байда з с.Малої Помічної. — не слід приймати шаблонно, як це нині спостерігається. Хоч КПРС втратила свій авторитет перед народом, проте не кожен її член у цьому винен.

І.Байда пише, що рухівці йдуть на хитрість, тобто спочатку пропонують повернути колишнє приміщення церкви віруючим. У наступному пункті вимагають надати осередку Руху кімнату з телефоном та стенд у центрі міста Новоукраїнки.

Але, на його думку, треба знати міру. Як бачимо, в районі поки що нема згоди між осередком Руху та колишніми членами КПРС. Листи до райгазети надходять.

Наш кор.

"А В КОМНАТАХ НАШИХ СИДЯТ... ОФИЦЕРИ"

Відбулося засідання ініціативної групи, в яку ввійшли авторитетні педагоги і яка ставить своєю метою відкриття у Кіровограді, приватної гуманітарної української гімназії. Вона має розміститись у приміщенні колишньої гімназії, де вчилися наші видатні земляки — В.Винниченко, Г.Лангемак. Зараз там розташовано Будинок офіцерів.

Як виявилось, ні керівництво міської, ні обласної Рад, не мають нічого проти відкриття такої гімназії у місті. Ось тільки куди переселити офіцерів? Це питання залишається невирішеним.

НАШ КОР.

АВТОМАТИ НЕ ПОТРІБНІ

П'ять днів перебував на прикарпатцях, підтримували їхні Кіровоградщині вчительський на- заклик про єднання в незародний самодіяльний хор з Ро- лежній соборній демократичній гатинського району Івано- Україні, побудову держави Франківської області. Його ви- спільними силами. Це, на пер- ступи організував свій погляд, природньо, але Кіровоградський обласний рефе- згадаймо минулий рік, коли га- рендумний штаб Народного Ру- личани їхали в Запоріжжя на ху України. Прикарпатці щодня святкування 500-річчя козацтва давали по 2-3 концерти. Вис- через наші краї, а в районних тупали вони в Кіровограді, в газетах з'являлися "заклики" Петрівському, Новгородському, зустрічати їх ... автоматами. Компаніївському, Устинівському, Звичайно, до автоматів справа Бобринецькому, Долинському не дійшла, але злих слів, об- разів, лайки і погроз було більш ніж досить.

На концертах звучали ук- раїнські народні пісні, пісні УПА, січових стрільців, хорова і все ж, не зважаючи ні композиція "Колокола Хатини", на що, західняки й східняки Характерно, що жителі на- — один український народ. шої області, особливо сільські, дуже тепло сприйняли виступи

Наш кор.

ДИТИНСТВО ІХ — НЕ БЕЗТУРБОТНЕ...

Тяжкий час ми зараз переживаємо. Поряд з нами — діти. І дитин- ство їхне не таке вже й безтурботне. А дівчатка і хлопчики, обділені батьківською та материнською ласкою?.. Важко про це говорити. Ім, як нікому іншому, потрібна допомога. Краплинка нашої з вами лю- бові.

Є такі діти і в до- поміжній Кіровоградській школі № 2. Для них та для багатьох інших дітях місто подарувало свято. Смачний домашній обід, гарні подарунки, святковий концерт у залі обласної філармонії. Тре- ба було бачити вдячні дитячі оченята...

Батьки, діти, педко- лектив школи № 2 щиро дякують колективам мо- локозаводу та м'ясо- комбінату — спонсорам

акції, за сердечне став- лення до дітей.

Л.ПЕНТЮХОВА,
Т.ВОЛОДАРСЬКА.
З СВЯТОМ
ВАС, ПІОНЕРИ!

З 18 по 24 листопа- да у піонерських колек- тивах області проходять "Листопадкові сходи- ни". "Веселкова" рес- публіка — нова пое- тичну назву має відома дитяча організація.

Справи "Сходин": бла- годійні походи в дитбу- динки, школи-інтернати,

ВИСТАВКА ЗЕМЛЯКА

Більше 70 робіт пред- ставлено на персональній виставці нашого земляка уродженця Новго- родківського району, а нині члена Спілки художників СРСР, заслу- женого діяча мистецтв Грузії, кандидата мистецт- вознавства Андрія Німенка, яка відкрилася в обласному центрі.

Переважає більшість робіт, представлених на виставці, акварельні та па- стельні пейзажі. Експону- ються медальєрні та скульптурні роботи худож- ника. Персональна вистав- ка А.Німенка, яка працює у картинній галереї, буде цікавою для всіх люби- телів образотворчого мис- тецтва.

В.ГРИШИН.

ігри-випробування (своєрідний конкурс піонерів), робота в заго- нах-супутниках, прийом дітей і дорослих у СПОУ.

21 листопада відбудеться прийом ма- люків у групи-супутники (щось на зразок ко- лишніх жовтенят). На Кіровоградщині ці групи називаються "Барвінки", "Веселята", "Ятранчики", "Листопадики". А 23 ли- стопада в Києві урочисто відзначатиметься День народження "Веселкової республіки".

Наш кор.

ГУСЕЙ НЕ ДРАТУВАЛИ

...За черговим з'їздом КПРС завжди неодмінно йшов його мо- лодший слухняний братан — з'їзд компартії України. Далі аналогічні партшоу відбувалися в областях і районах. Кінцевим етапом розжо- вування директивних настанов правлячої партії були збори пер- винних осередків.

Так було раніше. На жаль, картина повторюється. Ні, звичай- но, я не проти проведення в областях республіки зборів інтелігенції. Приміром, у Кіровограді така акція давно назріла.

А от навіщо було їх прово- дити в Новоукраїнці — хоч гістьотинуйте, не знаю. Можливо, з двох обставин: а) Київ провів; б) Кіровоград буде проводити. До того ж треба когось туди на- правити...

У палаці культури "Ювілейний" зібралися ті, хто вважав себе за інтелігентів. Посиділи дві години і розійшлися.

Я особисто іноді довив себе на думці: чи не знаходжуся на пленумі чи партійній конференції? Доповідь голови райради народ- них депутатів Є.Янцева, яка

відкрила збори, нічим не відрізнялася від сакаментальної звітної першого секретаря райко- му партії.

Окремі виступи інтелігентів ду- же здивували: звіт про роботу районної бібліотеки, розповідь про художню самодіяльність району.

Жодного серйозного виступу, за винятком Н.Мамалиги і В.Мо- роза, я так і не почув. Цікаво, що виступ Мороза на обласних зборах інтелігенції був на голову вищий. Склалося враження, що Віктор, увімкнувши внутрішнього цензора, свідомо не став драту- вати місцевих гусей і говорити, приміром, усе, що він думає про створення у Новоукраїнці філіалу лівоцентристської партії.

Порівнюючи районний форум з обласними зборами, сумно конста- тую: в якому ще болоті ми тут живемо!.. Ніхто у нас не міг би сказати, як Г.Клочек: "Давайте спокутувати свої гріхи перед Ук- раїною", чи як В.Репало: "Нам вигідно бути рабами". Втім, чого це можна було чекати, якщо се- ред присутніх новоукраїнських "антіінтелігентів" була значна частина

таких, що люто ненавиділа /і досі не поступається принципами/ Рух, казала: "Без Союзу Україна пропаде".

На жаль, не побачив серед усього гурту голову Новоук- раїнського осередку Руху О.Мамалиги, якого, до речі, цинічно зігнали з трибуни "Ювілейного" за порушення регламенту /хоча приміром, Янцев його порушив на більший час: та він же — влада, а не жовтооблачний хуліган/.

...Дружина мого друга постійно гризе бідного чоловіка: "Навіщо ти лізеш у політику, подумай про дитину, про чергу на квартиру. Нам же потім будуть очі клю- вати, тебе і так разом з твоїми рухівцями у місті за дурнів де- ржуть..."

Добре з цього приводу сказав на обласних зборах Павло Босий: "Інтелігенція не повинна ховатися за чужими спинами".

А я б ще додав: і під спідницю у дружини...

Ю.ЛУКАШЕВСЬКИЙ.
м. Новоукраїнка.

Жителі країн Східної Європи мали змогу з телеекранів (!) ознайомитись з досить цікавою інформацією про Кіровоградщину. Вони дізналися, що крилата ракета са- мовільно здійснила "за- пуск". Єдине, що тишило: на ракеті, як злетіла десь поблизу Світловодська, не було ядерних боеголовок. Дана інформація до європейців дійшла чи не швидше, ніж до більшості жителів на-шої області, які дізналися про все із центральної преси. ЦТ?

х х х

Нещодавно з мо- лотка продавалися в Угорщині квартири, де раніше мешкали сім'ї рад'янськ'их військовослужбовців. Не зважаючи на те, що в даній країні про нас дехто говорив, як про тих, у кого немілі руки, ціни на квартири були жахливі.

х х х

У Північній Кореї, яка залишилася вірна ідеям комунізму в ос- танні місяці дуже не вистачає електроенергії. Її відключають поре- жимно на багатьох підприємствах, але — не на військових. Ос- танні працюють на по- вну потужність, адже тут побоюються війни з сусідом — Південною Кореєю.

х х х

Багатіями в США вважаються ті, в кого на рахунок є не мен- ше 5 мільйонів до- ларів. Це засвідчило опитування громадян, проведене однією з телекомпаній.

х х х

Львівські газети повідомляють, що ціни на продукти на ринках області знизились. Це — результат перепо- нення ринків сільськогосподарською продукцією, яку попри- возили селяни з сусідніх областей. Не везти ж її на- зад додому!

х х х

Незабаром у Литві буде своя грошова одиниця: лита. Згідно з повідомленням керу- ючого Литовським бан- ком, відношення лити до карбованця становитиме 1:10, відповідно, певно, зміняться і ціни.

На Україні теж бу- дуть свої гроші, це ми знаємо. А от про відношення їх до кар- бованця наш уряд інформації не розпо- суджує.

х х х

Виступаючи недавно на засіданні міністрів фінансів і керівників центральних банків країн "великої сімки" в Бангкоці, Григорій Явлінський назвав суму золотого запасу СРСР: 240 тонн. Багато кого ця цифра здивувала: як так, коли наша країна посіла після ПАР друге місце по виводу золота, а його в нас мізер?

"ЯМАХА" — ПО БАРАБАЛУ

Лауреати одразу двох "Червоних рут" — зразка 1989-го і цього річної сер- пневої привезли минулого вівторка в Кіровоград збірний концерт. Вийшли вони на сцену будинку культури "Друкумашу" ста- раннями молодіжного центру "Онїкс" /керівник О.Агура/ — про це повідомив у короткому слові перед музичною про- грамою заступник голови крайового Руху В.Бондар. Він сказав також, що лише три філармонії України — Луганська, Кримська і наша не пустили рутівців у свої зали. В.Бондар і представники гостей закликали присутніх проголосувати 1 грудня за не- залежність України. Сповістили, що хочуть бачити майбутнім її президентом В.Чорно- вола.

За мотивами прес-конференцій названого кандидата в президенти лівів'янин Василь Чудик, котрий відкрив концерт, склав цілу баладу. Звукова агітка, здається, жанр до- стить невпевний — тут ледь схибиш і річ, задуману серйозною, зал може взяти за пародію. Інші номери громадянського за- барвлення /десь половина всіх показаних композицій/ були більш однозначними. У них звучали біль за минуле України й тривога за її майбутнє. Як на мене, зву- чали дещо декларативно. Це коли розумом засвоюєш, що автор хотів висловити те й оте, а душа не дуже проникається. Мені здалося, що так трапилося через те, що фестивалні лауреати — крутіші музиканти

й вокалісти, аніж композитори. Виняток — найперша /і для мене найкраща/ пісня концерту — того ж В.Чудика. Завіршована приватизація текстually вже застаріла, але мелодію в звучанні 12-струнної гітари хо- четься записати і вивчити. Недарма бомічено: все минає, тільки музика вічна. Одна пісня такого рівня, як "Українці мої" Т.Кукурузи чи "Столітній птах" В.Морозова, скажуть людям більше, ніж тисячі листівок, бо йдуть не тільки від серця, а й до серця. А скажимо, монотонне аранжуван- ня "Приворожи мене" у виконанні Жанни Бондарук із Чернігова (хоч пісня і взяла II місце на "Червоній руті-91") можна було коштувати, лише перемкнувши увагу на спо- глядання жіночих принад виконавиці.

Другий великий блок пісень можна бу- ло б умовно зарахувати як розважальний, аби-то "Ямахи" дали змогу розібратися хоч половину слів. Добре, що київську ко- мпанію "Братів Гадюкіних" із мовчазною "сестричкою" ми вже чули раніше і могли допускати, що й решту пісень після "Нар- команів на городі" й "Аріведерчі, Рома" теж біля гумору хотіли примостити. Київський гурт "Жаба в дирижаблі" і харків'янин Олексій Вакула могли, власне, й не співати — достатньо було "Саддама Хусейна" /забілий номер для КВН!/ і танців на склі. А от парочка-трийка груп...

Правда, щодо "Форте" ведучий попере- див — назва її означає "голосно". У "Лідводці" ж щось було переплутано. За-

кликали до уваги вихованих на піснях До- бриніна й Газманова /"поп" чи ні?/, а в зал погуркотіло таке "залізо", що дошліфлена й дами зі слабкими ор- ганізмами мусили навіпацки човгати до виходу. Сподіваємось, у фойє їх відволали.

Після виступу гурту з Умані Черкаської області хотілося вибігти на сцену і за- кричати: "Автора!!!". Дайте сюди автора по- законкурентної назви колективу для увінчання його спеціальними лаврами. Як вам ім'ячко — "Гайд-паркан"?

А балаганний шмат концерту я б об'єднала девізом "Гайда до паркану". Тобто до його фольклору. Котилася-рипіла музична "Червона фіра" та й уперлася в паркан, де написано...

чи то проспівано. "Я налив у презер- ватив відро- води". Все може бути. У багатьох, як у героя пісні О.Вакули "Чок- нутий", із головою настільки негаразд, що таку дефіцитну гуму використовують не за призначенням, тож чому б і не відтворити цю сторону реальності на сцені? Але ж є й інша частина життя — та, де ве- чорами шукають червону руту. Цього ве- чора на сцені можна було знайти якусь децицію, але чар-зілля — ні. Мабуть, не- забутньою піснею В.Івасюка треба було на- звати інший фестиваль української естради, після якого "Серце наче птах, полинуло б у світ на ста семи вітрах..."?

У Гайвороні першомі в області (15 жовтня, це до обласної комсомольської конференції) призупинили діяльність районної комсомольської організації і на її членській, фінансовій і матеріальній базі створили нову організацію — Спілку молодіжних організацій Гайворонщини (СМОГ). усі керівні функції і повноваження були передані тимчасовій координаційній раді, яку очолює Владислав Швець — 1966 року народження, одружений, доньці 2 роки, заочно навчається у Кіровоградському інституті сільськогосподарського будівництва, донедавна був секретарем комітету комсомолу Гайворонського машинобудівного технікуму. Пропонуємо інтерв'ю з Владиславом.

усунення від роботи увільнили Олега Мельника від обов'язків першого секретаря райкому комсомолу Тимчасово виконувати обов'язки першого секретаря було доручено Світлані Волощук — сек-

го року, після чого ми проведемо перші установчі збори нової організації.

реотипи, коли нас сприймають як тих, що змінили вивіску. Наприклад, молоді заводу "Актан" поки що відмовляється вступати в будь-яку організацію.

не отримували зарплату, не було грошей на рахунок РК. Звідки ж матиме доходи нова організація?

кож — спрямовані на відродження обрядів, свят, традицій нашого народу, допомагатимемо молодим сім'ям, дітям із малозабезпечених сімей.

Владислав ШВЕЦЬ:

— Сьогодні ми об'єднуємо "старих" комсомольців, тобто колишніх. Може так трапитись, що не представлятимемо ніякої організації, якщо наші первинні комсомольські організації, рядові члени ВЛКСМ приймуть рішення про розпуск своїх осередків, відмовляться вступати в нову молодіжну організацію. Ось тоді ми скажемо, що перехідна місія вичерпана як районної комсомольської організації, так і її правонаступника.

могу райком компартії, а в Статуті ЛКСМУ (МДС) було зафіксовано, що у комсомолу з партією ідейно близькі позиції. Чи буде новонароджена організація цілком деполітизована?

існував в основному на внески членів ВЛКСМ і дотації обкому. Зараз цього обмаль. Передбачаємо і таку форму внесків для молоді: учнівська молодь — Раніше райкому комсомолу надавав допо-

Яка позиція Спілки молодіжних організацій Гайворонщини напередодні референдуму? — Ми не збираємося нав'язувати свою точку зору. Україна повинна

"ПРІРВИ НЕ БУДЕ"

— Як же все у вас почалося? — Гайворонська районна комсомольська організація в останні роки тяжко хворіла гими ж болячками, що і весь комсомол. Більшість первинних комсомольських організацій району існувала лише в картотеці сектору обкому, працювали тільки деякі секретарі комітетів комсомолу й апарат райкому. За останній рік кількість членів ВЛКСМ зменшилася більше ніж на дві тисячі чоловік і нині становить близько 700.

ретарю, завідувачі відділом учнівської молоді РК. Однак "апаратна криза" загострювалась і призвела до того, що 15 жовтня ц.р. на розширеному засіданні бюро райкому комсомолу його члени у повному складі подали у відставку, а діяльність районної комсомольської організації була призупинена з метою її реорганізації в якісну нову молодіжну організацію — спілку молодіжних організацій Гайворонщини (СМОГ).

Хто увійде в спілку молодіжних організацій Гайворонщини? — Це можуть бути всі первинні комсомольські організації, інші об'єднання, клуби за інтересами (на правах колективних членів). Дали згоду вступити саме на таких умовах організації молодіжно-житлового комплексу (30 чоловік) і комсомольська організація машинобудівного технікуму (більше 200 чоловік), у якій найбільш чим часом буде створено Студентське братство (назва умовна). Це групи однодумців, які мають намір працювати в СМОГ. Наша спілка підтвердила своє членство в Спілці молодіжних організацій Кіровоградщини.

Ми не можемо бути деполітизовані зовсім, швидше — деідеологізовані. Ми виступаємо за політичну активність молоді. Вона повинна ставити свої питання перед керівними структурами, перед районною, міською, сільськими Радами народних депутатів. Але ми проти того, щоб молоді використовували в політичних іграх.

від 5 до 10 карбованців. Але головну ставку роблю на госпрозрахункову діяльність. За досвідом далеко ходити не треба. Хороший приклад є у сусідів — Ульяновського РК. З ініціативи його першого секретаря Володимира Халаяки відкрито мале підприємство — кафе "Комета", яке організовує відпочинок молоді.

бути незалежною державою. Думаю, більшість жителів району, в тому числі і юнаки та дівчата, скажуть "Так" Акту про незалежність України. А щодо виборів президента, то це право кожного й агітації за будь-кого із кандидатів у президенти ми проводити не будемо.

Наведені цифри красномовно свідчать про авторитет комсомолу серед молоді району. Причин цьому вистачає. Думаю, передовсім багато залежить від лідерів, коротше — кадрів, сьогодні для нас це найголовніша проблема.

Обрано тимчасову координаційну раду із семи чоловік, до якої увійшли: викладач СШ № 5 Алла Русавська, голова районного комітету у справах молоді Олександр Першогуба, учні машинобудівного технікуму Ірина Мельник і Валентин Танфлатій, лікар санепідемстанції Ігор Ігнат'єв, голова МЖК Сергій Тютхтій. Тоді ж мене було обрано головою ради. Встановлено перехідний період по перереєстрації членів спілки до 1 грудня цього року.

Наш статут передбачає членство не тільки організацій, але і конкретних людей, наприклад, колишніх комсомольців. Правда, діють старі сте-

тично ставляться до нової спілки, не вірять у її майбутнє. Однак з більшістю керівників у нас ділові стосунки, вони обіцяють допомогти в міру можливостей. Із розумінням поставився до нас голова виконкому райради М.С.Рябокучма. Будемо працювати спільно з районним комітетом у справах молоді (голова О.Першогуба).

Якщо доповнити про конкретні справи, то тут ми сповна використаємо досвід комсомолу. Продовжимо будівництво МЖК, розвиватимемо молодіжну економіку, проведимо акції на захист навколишнього середовища (операція "Південний Буг"), а та-

Можливо, цей матеріал прочитають ті, хто вирішує чи вступати до СМОГу, чи ні. Що найголовніше ти хотів би сказати таким людям? — Ми не прагнемо набирати чисельність. Просто хочемо, аби кожна молода людина відчувала користь від нас. У районі повинна бути молодіжна організація, яка працюватиме для молоді, вирішуватиме її проблеми. Прізви між рядовими членами спілки і її апаратом, між нашими обіцянками і конкретними діями не буде, все робитимемо на благо кожного, хто перебуває у нашій молодіжній організації. В цьому, мабуть, найголовніше.

А.СТОЯН,
член координаційної ради СМОГ.

На знімку: В.Швець — голова тимчасової координаційної ради СМОГ.

"ВЕРТАЄТЕ

Давно я вже не писала у вашу газету. Я із Знамянки, колишня комсомолка, відома вам Малахова Люда.

Мене зацікавило, що ви хочете змінити назву газети /"Молодий комунар"/. Тепер мода така — все перейменовувати, забули про ту владу та її героїв, які на фронтах здобували перемоги, щоб ми жили без царя, без панів-експлуататорів, щоб усі вчилися в школах. А хто ліквідував неписьменність, яка була хворобою покорі людей, чим темніші люди, тим краще виконували чесно панське правило з преробленої в своїх цілях біблії: "Як ударять тебе в ліву щоку, то підставляй і праву..." Адже спаситель світу такого закону не писав і Бог не велів, сама влада ввела такий закон для того, щоб підкорити бідний люд, який жив у наймах, батраками та робили до поту на панів. Вдови співали:

"Ой усі гори зеленіють, де багаті орють сіють."

Тільки одна гора чорна, де сіяла бідна вдова... Де сіяла, волочила, слізоп'янка примочила, де сіяла, коткувала, слізоп'янка приливала..."

А скільки було таких, старі люди пам'ятають ще те горе. Жаль, що ми забуваємо, що в піснях — жива історія людей. В. Громовий (мається на увазі стаття "Прощання з ілюзіями" в "МК" за 12 жовтня ред.) хоч і аспірант, але, пробачте, забув історію, коли народ Росії в 1905 році, не витримавши далі таких тортур, експлуатації, злиднів пішли до царя-батюшки просити поліпшення життя нужденному народу. "В день 9 януаря раскусили мы царя, шли к нему из

челобитьем, а ушли с кровопролитием, как царя мы раскусили, так уж больше не просили. Стала правда нам видна... Революция одна. Царь-отец перед дворцом угостил народ свинцом, революция одна, даст рабочему народу настоящую свободу". И пошел народ в 1917 году, набравшись горя и гнева, громить своих эксплуататоров, царя, помещиков и капиталистов. И вождем этой революции стал великий Ленин, которого пан В. Громовый с такой злостью злорадостно вспомнил в газете стихотворением: "хлопченя з розумними очима, із чолом високим

ВЛАДУ

та ясним..."

Извините, что я некоторые строчки по-русскому написала. Я сама русская, наше село споконвіку — русское, в городе всякие национальности есть, але я українську мову люблю як і російську, як інші мови, а тому пишу, в основному, свій лист на українській мові. Хочу В. Громовому сказати, що він був флюгером. Є в мене запитання: "А чому ж ти при Радянській владі мовчав? Якщо ж ти зараз такий герой, а якби таке не трапилось з владою, кому ти служив би за раз? Дай відповідь. Отому хлопчентя з високим чолом та ясним, який став вождем революції, історії, якої ти не знаєш? Скажи йому спасибі і низько вклонись йому за те, що ліквідував неписьменність і ти став аспірантом, завдяки радянській владі, яку ви, демблови та рухівці розвалили і повертається

до царя-батюшки, который угощал народ свинцом"; забув пан В. Громовий, що революцію робив сам народ, не витерпів лихої долі... Вертаєте всі панські назви, хіба Ленін розкуркулював твого діда? Леніна вже не було, коли це сталося. Вертаєте владу поміщиків та капіталістів і пісню "Усі гори зеленіють"...

Чому ти, пан Громовий, забував, скільки знищив Бандера наших радянських людей, скільки зараз гине. З такими липовими комсомольцями, як ти не здобули б Перемогу у Вітчизняній війні. Забули про героїв-комсомольців, яких повкидали в шахту живими, ото були комсомольці, які захищали твоє майбутнє, майбутнє покоління, які ще тоді або не родилися, або ще були малі.

Тепер з'явилися "герої", знищують пам'ятники. Чула по радію, як

всі комуністи почали голодувати, то ви б ще й раді були, а хіба в них немає дітей, а хіба вони знали що там в Москві робиться? Дали наказ — виконуй, я сама думала, що це правда, що Горбачов захворів... Та хіба ж можна всіх звинувачувати? Якесь купка студентів, як малі діти, вимагають: "Дай... бо владу і буду лежати поки не дадуть..." Заради примх студентів знати нашого депутата Тарасенка та інших таких — це не законно! Їх люди вибирали, а не студенти!

Л. МАЛАХОВА.

Р.С.Прочитала ст. "Закон про мови в УРСР треба відмінити Т. Башенко, я підтримую її, цей закон про мови зайвий. Як можна заставити силою говорити на укр. мові, якщо людина думас іншою, легшою для неї мовою, а якщо людина думас мовою

поміщиків і капіталістів..."

злорадно з насмішкою сказав руховець: "В Києві вже демонтували пам'ятник Леніну, уже зняли голову Леніну". Це демблови показують свою культуру, виконують постанову про збереження пам'ятників історії та культури. Або взяти хоч і це голодування студентів, їх підкупляють. Вона голодна та дівчина чи поганий наряд на ній? Голодує "бідненька", а там у палатці продукти про запас, — "не бойсь підкрепляється"

Я вважаю, що це знущання, як би сказати, глузують з депутатів обл.Ради і разом з нас, працюючих, що кормим оцих студентів. А якби

вибраною для себе, то й говорити, викладач думку тією ж мовою, що думас. Нав'язувати мову — тільки противити її. Укр.мову з давніх-давен поважали люди, співали укр. пісні, які славились і раніше, і тепер слаяться, хороні укр. пісні! Моя бабуся співала, говорила з нами по-українськи, то я знаю укр. мову, але інші с сім'ї російські, нав'язувати мову законом — це культуробистість, якщо воно звучить егоїстично — закон про мови, мабуть, ні в одній країні такого закону немає. Укр. мову і без закону люблять, не треба вести агітацію, що пригнічувати мову, ніхто її не пригнічував, лати треба право людині на вибір своєї мови.

Якось дружина міністра закордонних справ однієї з європейських держав, приїхавши разом із чоловіком у Пакистан, зустрілась із представниками жіночих і дитячих організацій. Звернувшись із запитанням до хлопчика:

— Ким ти хочеш стати?

— Водієм...

— І тільки? А прем'єр-міністром?

— Ну ні. Це не для мужчин...

Всі розсміялись і сторопили — почути таке у східній країні!

Так, Беназір Бхутто, прем'єр-міністр Пакистану, стала сенсациєю у світі політики. Після трагічної загибелі батька, після тюремного ув'язнення, маючи на руках повонародженого сина, незважаючи на погрози фізичної розправи, вона вступила у неймовірно важкий передвиборний марафон. І перемогла...

А трохи пізніше зовсім поряд з Пакистаном, у Бангладеш, з'являється новий прем'єр-міністр, чия п'ята вдріг спростовує усталену думку про "тихих жінок Сходу". Халеда Зія стала першою із дочок цієї 115-мільйонної мусульманської країни, котра досягла такого високого поста. У всіх п'яти виборчих округах, де вона виставила свою кандидатуру, люди без сумнівів проголосували за неї.

Сьогодні для чарівної Халеда десятирічний шлях боротьби за політичний вплив уже позаду. А почався він із трагедії. Путчистами був убитий її чоловік — президент країни генерал Рахман. Вдова вирішила продовжити його справу і очолила парламентську опозицію диктатурі.

З нею намагались поладнати "і добром, і злом". Не вийшло. Халеда продовжувала боротись зі своїми суперниками по-рицарськи, з відкритим забралом. І настав час її торжества. Чи навпаки, момент, коли особливо розумієш, який він важкий цей тягар влади.

А на іншому континенті, у маленькій Нікарагуа, народ знову віддав перевагу жінці. Жінці, котра обіцяла тільки одне — мир...

Сива красуня Віолетта де Чаморра, президент Нікарагуа, стала для багатьох людей на Землі уособленням мудрої материнської влади, яка вище всіх принципів, політик, систем і ідеологій ставить тільки одне — життя. Те, про що так часто забувають політики-чоловіки...

Карасон Акіно. Вдова Акіно. Телевізійні камери уважно стежать за лицем філіпінського президента, яка звертається до народу у годину чергового перевороту. Щойно їй повідомили, що в бою поранено сина. Хто вона зараз? Мати Карасон? Чи президент Карасон?

Для влади потрібна воля, воля і це раз воля, — стверджують вчені-дослідники, котрі вважають, що головною пе-

решкою для досягнення жінкою висот у "великій політиці" є саме нестача її сил, терпіння і витримки на тривалому марафоні боротьби за владу. Адже він часом розтягується на десятиліття!

Однак, якщо жінка все ж відстояла своє право на високий державний пост, чомусь у повітрі відразу зависає питання: чи зможе вона розпорядитись владою? Жінка є жінка... Що ж, історія в цьому плані здатна підказати немало цікавого...

рішень. Але це теж прояв політичної розсудливості. Хто із наших сучасників не відчув на собі пагубність поспішних рішень?

А Катерина II, яка розділила з двома прачками — Іваном III і Петром I — титул Великої?

Ось хто був народжений дипломатом і політиком! І доводиться тільки жалкувати, що історія життя цієї воістину геніальної жінки вичерпується для нас сумнівною добро-совісності анекдотами...

Тим, хто збирається почати політичну кар'єру, треба уважно вчитатись у біографію Тетчер. У нас багато чого не так, як "у них". Однак якщо відкинути чисто зовнішню несхожість, добре видно, що є щось спільне у долі всіх жінок-політиків. Спільні "за" і спільні "проти".

Маргарет Тетчер з дитинства була неймовірно працелюбною. Вона ніколи не мала в молодості подруг. Всі залишки вільного від

одина раз призначила у свій уряд жінку, однак і та невдовзі подала у відставку. Ось що вважає колишній прем'єр-міністр Англії: Ідеальна жінка повинна займатись тільки домашніми справами і не працювати.

Її думка абсолютно розходиться з переко-наннями президента Франції Франсуа Міттерана. Звільнивши прем'єр-міністра чоловіка, він запросив зайняти це відповідальне крісло пані Едіт Крессон, якій "трохи за п'ятдесят". До цього вибору пре-

ява яскравого таланту в будь-якій галузі людської діяльності непередбачена. Французи кажуть: "Влада псує чоловіка, але прикрашає жінку". У правильності першої половини цього твердження не раз доводилось переконуватись. Чи справдиться його друга половина на нашій батьківщині? Поживемо — побачимо...

В Іспанії, де традиційним було підкорення жінки чоловікові, де горда Кармен, приборкавши норов, віками сиділа під

Колишній прем'єр-міністр Англії М.Тетчер вважає, що ідеальна дружина повинна займатись тільки домашніми справами

Маргарита Датська /народилась у 1353 році/, вступивши на престол у 23 роки, майже 40 літ правила трьома скандинавськими країнами: Норвегією, Швецією і Данією. Створене нею об'єднання цих держав проіснувало 126 років, що свідчить про життєвість і продуктивність політичних принципів, запропонованих Маргаритою.

Англіська королева Єлизавета I, котра правила у 16-му столітті, — класичний приклад мудрого і дальновидного політика, який примусив працювати державний механізм на високих і ритмічних обертах. Строк правління — 45 років.

Марія Терезія, австрійська ерцгерцогиня, народилась у 1717 році. Сорок років на чолі держави. І знову безпристрасний часописець змушений констатувати: розквіт у культурі, економіці, промисловості. Зважена, однак впевнена зовнішня політика. Пом'якшення соціальних проблем...

А якщо звернутись до нашої історії? Перша із перших руських правительок — княгиня Ольга. Спокійний, передбачливий політик, вона скорила своїм розумом і дипломатичним тактом імператора Візантії.

Імператрицю Єлизавету, "дщерь Петрову", не раз критикували за повільність у прийнятті державних

Традиція жіночого правління в Росії була перервана на зорі XIX століття. Тому залишається тільки гадати, що втратив державний устрій і моральний стан суспільства без "жіночого ока". Зате підсумки чоловічого правління як на долоні — котре століття, чи навіть десятиліття не візьми.

Маргарет Тетчер прийшла до влади у 1979 році, коли Великобританія стояла на грані кризи. Тільки жорстокість і рішучість, з якими вона взялась за справу, врятували країну. І навіть те, що британці через 12 років після "єри Марго" відмовились від її послуг, зовсім не значить, що "залізна леді" вичерпала себе як політичний діяч. Можливо, англійці згадали звичай, за яким древні германці запрошували собі вождів тільки на час війни? Як, до речі, чинили колись і русичі... Та як би там не було, Маргарет Тетчер ввійшла в історію не тільки як прем'єр-міністр однієї з провідних країн світу, але й як незвичайна жінка.

Жінка, про яку кажуть: "У 64 роки вона стала кращою, аніж 10 чи 20 років тому". Президент Франції Франсуа Міттеран теж не приховує свого захоплення: "У цієї жінки очі Калігули і уста Мерилін Монро".

навчання і роботи у батьковій лавці часу ішли на "прислухування" до політики. Вона підступала до неї наполегливо, хоч знала, що англійській жінці на цьому шляху мало що світить. Газети пишуть, що їй довелося полишити багато дівочих мрій і вийти заміж з розрахунку. Капітали чоловіка Деніса Тетчера допомогли оплатити передувиборну боротьбу за місце в палаті общин. Прем'єр-міністром вона стала у 53 роки. Ясир Арафат назвав її "залізним чоловіком".

Можливо, що й так. Але на Даунінг-стріт, 10 жила, все-таки непогана господиня і хранителька сімейного вогнища. Ніколи прем'єр-міністр не знімала з себе обов'язків турботливої дружини Деніса Тетчера і матері уже дорослих близнюків: сина Марка і дочки Керол. Тепер вона ще й бабуся. Час показав, якою правдою була Маргарет Тетчер, не випустивши з рук кермо правління сім'єю і не забувши рецепт пирога з вишневою начинкою. Прем'єром, як мовиться, можеш ти не бути, але є пости, на які доля призначає довічно. Цим треба дорожити і гордитись.

До речі, що думає про призначення слабкої статі сама Маргарет Тетчер, відома як жінка, "котрій не подобається інші жінки"? Адже за 12 років свого правління вона лише

зидента підштовхнув чи малий досвід спільної роботи з нею.

Новий прем'єр-міністр любить одягатись "як усі". Скупляється у тих же магазинах, що й рядові французьки. Ніяких Карденів і Шанелей. Жінки Франції повинні бачити у ній "свою". А як політичний діяч вона досить досвідчена, аби розуміти, що "дражнити гусей", шикуючи у неймовірних нарядах, не варто. А втім, мадам Крессон і в скромному костюмі — у центрі загальної уваги, хоча в політиці давно і з 1981 року уже займала пости міністрів. Але ж те, що вперше за 200-річну історію республіки жінка досягла такого високого поста, щось та значить!

Приємно? Безумовно. Хоч важко утриматись від зітхань: "Он скільки у них... А ми що?" Даремні нарікання. Жінка-професійна політик скрізь явище досить рідкісне. Тому на чоловічому фоні так помітно кожен "новеньку". Що не кажи, схильність до великої політики це як талант: або він є, або його немає. Інша справа, що потрібні умови, аби талант не засох, потрібна школа. І перші спроби допомогти професійно стати на ноги жінкам, котрі відчувають смак до політики, уже зроблений.

Що із цього вийде? Поки що важко сказати. Адже

його каблучкою, за останні роки картина різко змінилась. Якщо у 1982 році у Генеральних кортесах /парламенті/ жінок можна було перерахувати на пальцях, то зараз вони мають кожний свій мандат.

Середній вік іспанок-парламентарієв — 35-40 років. Наймолодшим членом сенату є 25-річна випусниця Мадридського університету.

Польські жінки недоволені своєю віддаленістю від державних справ. Вони складають лише 12 процентів у складі депутатів сейму і 7 процентів — у сенаті. Недивно, що в парламенті у чоловіків не доходять руки "до жіночих питань". У цей складний для країни період пані вважають, що повинні взяти владу в свої руки, і тому рвуться у парламент.

Який портфель в уряді найчастіше пропонують жінкам? Правильно, охорона здоров'я, освіта... Однак фінни випередили всіх в істинній повазі жіночої мудрості і їхнього природного миротворства, запропонувавши представницю прекрасної статі Елізабет Рен зайняти пост військового міністра.

Отже, жінки йдуть...

/За матеріалами періодичної преси/.

ВІТРИЛА

ШУМОВИННЯ — ЦЕ НЕ ВМІСТ ВОДИ

У № 41 "МК" у рубриці "Вітрила" було надруковано матеріал "За один день змінити погляди?" Під цим заголовком зібрані невеликі інтерв'ю вчителів шкіл Новомиргородського району про їх позицію в сучасних політичних умовах. Інтерв'ю із вчителем-методистом вищої категорії української мови і літератури Листопадівської неповної середньої школи М.А.Суржком викликає неоднозначну реакцію в колективі школи. Тож на прохання Миколи Андрійовича друкуємо його дещо скорочений коментар власного інтерв'ю.

Прочитавши інтерв'ю, складається враження, що я протиставив себе колективу. То не секрет, що у дні народження незалежності України точаться різні розмови, суперечки, дискусії. Як кипить вода, то з'являється шумовиння. А з ним піднімається все, що на споді. Та не шумовиння визначає вміст води.

Отож моє інтерв'ю — результат тих

розмов-перепалок про становище української мови, про нашу національну символіку та інше. Там, де зі мною не погоджувалися, доводив.

Тривожний час, для багатьох несподіваний перебіг подій, приголомшливі статті, в яких розкривається брехлива тоталітарна система — все накладає відбиток у свідомості людини. Одних надихає до активної життєвої позиції Акт проголошення незалежності. Інші не визначилися, а третіх тягне тягар минулого. Кому не відомо, що учитель у свій час був найбільше нашіпгований політикою, заідеологізований?

Кому не відомо, що учитель — найбільш незахищений у наші дні член суспільства як на освітній, так і на життєвій, побутовій ниві? Особливо б'є усіх нас матеріальна сторона: нехват одягу, взуття, а подекуди і продуктів харчування ставить учителя у жебрацьке становище. Справа в тому, що одні

розуміють, хто привів до цього і ставити страйкові вимоги до сучасного керівництва, вважає за несумісне.

Такої думки і наш колектив. Основне — праця.

І коли в інтерв'ю прозвучало як осудження пошук матеріальних потреб, то я ставлю себе теж у цей ряд.

Коли я сьогодні не шукаю одного, то в мене є спрага на інше. Справа тільки в тому, що я ніколи не ставлю перед ідеєю побут життя на перше місце. Ідея веде мене, болить мене.

Була розмова про викладання фізкультури українською мовою. Ясно, що учительці швидко перебудуватись не легко, адже в педінституті вчили російською мовою та і програми сучасні з фізвиховання — на російській мові. Учителю вже переходить на викладання українською.

У нас у колективі є неписане правило: коротко інформувати один одного

Вірш в альбом

Тікає день. Скриплять вози і вже туман пливе, бредє над полем,
Надходить дощ. Шумлять на греблі... Щоб за хвилину сонцем
бліді берези... Під чередою стогне обо- розцвісти,
Рвуть блискавиці сірих лонь... Щоб навіть я з надією
хмар рядно... І раптом шріт — дрібні та боєм
А дужий грім зустрів такі перлові краплі... Твої старі перечитав лис-
дієзи, і знову вітер, гуркіт і во- ти!
що злякано дзвенить вікно! гонь

Євген ПЛУЖНИК

Резонанс

про новини. Так учителька російської мови ще в минулому році запропонувала мені брошуру Сергійчука про національну символіку. А у вересні цього року директор школи дала брошуру Пастернака "Пояснення тризуба". Саме завдяки дирекції школи, учительський та учнівський колективи ще минулого року з любов'ю оформили українську світлицю, у якій проходять уроки народознавства. Так цього року в кінці першої чверті усі класи провели чудове свято рідної мови. Про нього варто писати окремо.

Як видно, педагогічний колектив у пошуках нових шляхів і методів навчання і виховання. Думаю, що колектив зрозуміє мене, як і зрозуміє неупереджений читач.

М.СУРЖОК

Новомиргородський район.

"Я ГОТОВА ВІДДАТИ

ЗМАГАЛИСЯ МАЙБУТНІ ПОЕТИ...

Півроку тому стартував конкурс на кращу дитячу рукописну систему національною мовою, оголошений Товариством книголюбів України. Змагалися юні книголюби — майбутні поети, прозаїки, публіцисти...

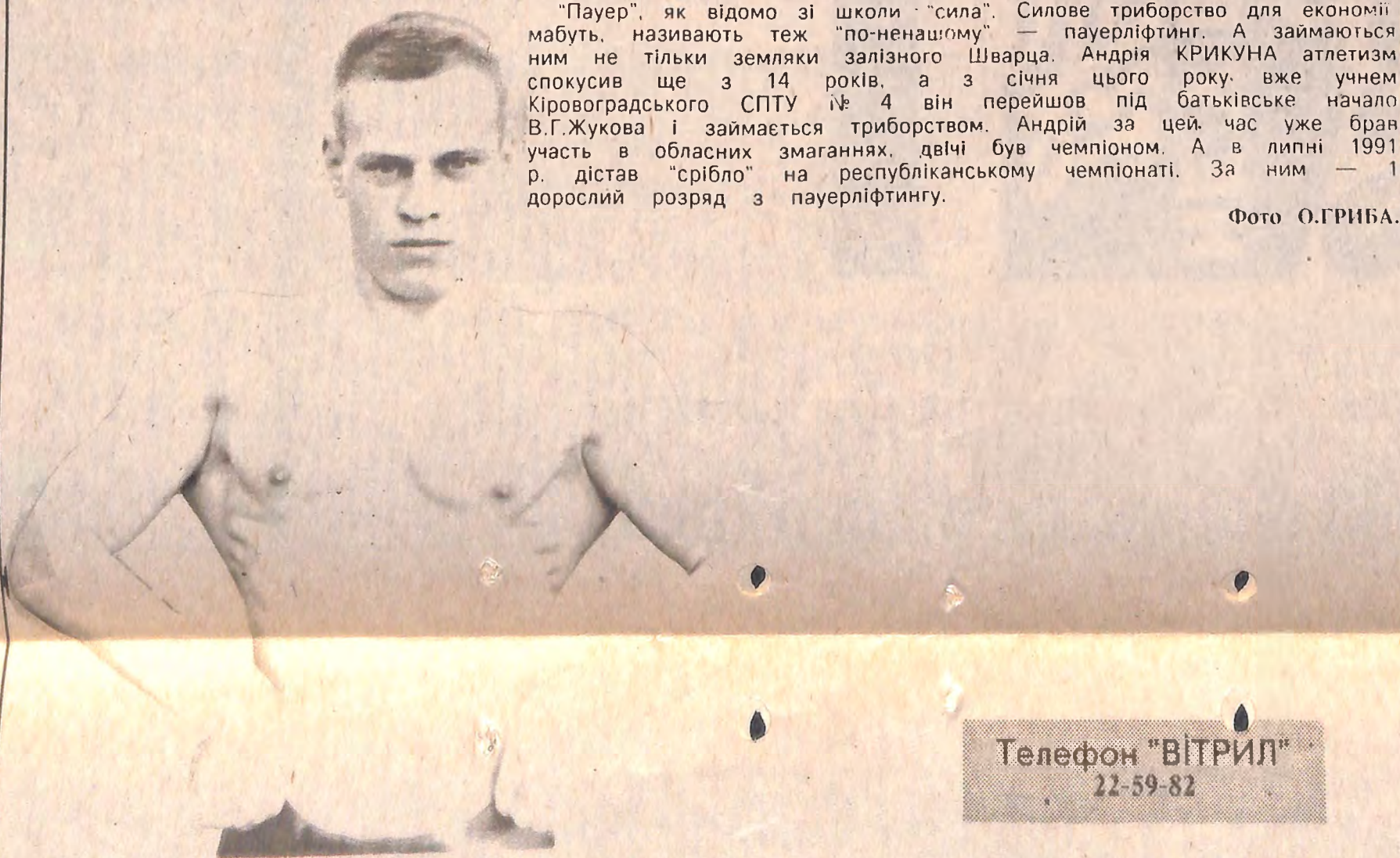
Отже, підбито підсумки. Слушно відзначити, що к н и г о л ю б и Кіровоградщини взяли активну участь у цьому конкурсі і здобули значні успіхи. Так, кращими колективними роботами /1 премія/ визнано збірник "Писанка" Ярослави Бабич і Олеси Капусти із СШ № 5 Кіровограда.

Третю премію присуджено членам літературного гуртка "Чарівний пензлик" з Новомиргорода за збірник "Там, де Вись розплітає косу".

Щотижнева газета Товариства книголюбів України № 43 від 23.X.1991 р. надрукувала вірші однієї з переможців конкурсу Ярослави Бабич "Українське обличчя". "Переяс-

"Пауер", як відомо зі школи "сила". Силоне триборство для економії мабуть, називають теж "по-ненашому" — пауерліфтинг. А займаються ним не тільки земляки залізного Шварца. Андрія КРИКУНА атлетизм спокусив ще з 14 років, а з січня цього року вже учнем Кіровоградського СПТУ № 4 він перейшов під батьківське начало В.Г.Жукова і займається триборством. Андрій за цей час уже брав участь в обласних змаганнях, двічі був чемпіоном. А в липні 1991 р. дістав "срібло" на республіканському чемпіонаті. За ним — 1 дорослий розряд з пауерліфтингу.

Фото О.ГРИБА.

Телефон "ВІТРИЛ"
22-59-82

ЗА НЬОГО ЖИТТЯ..."

Я читала багато заміток в газеті про кохання. І я теж вирішила написати такого листа. Я покохала три роки тому. Побачила його, він мені запав у серце. Мені так хотілося часто його бачити, поговорити з ним, послухати його голос, побачити миле його обличчя. Потім я зустріла іншого, він також мені подобався, але перший хлопець більше мені подобався, бо я його дуже кохала, всією душею. Кажуть перше кохання сильніше, це правда.

Мені не щастить в житті, з іншим хлопцем розійшлися, zostалися щирими друзями, пишу йому, хочу бачити і говорити, хоча він мене кохав, а я ні, він сердився. Першого свого хлопця, якого я кохаю, але не знаю чи він кохає, я хочу зрозуміти. Інколи в нього буває поганий настрій, ображає усіх і обзиває поганими словами. Одного разу обзивав і мене, але я все йому прощаю, що він робить погане, бо люблю і він мені буде милий завжди.

Дуже хочу зрозуміти його, бути порадицею на все життя. Дівчата кажуть, що ходити з ним можна, але щоб вийти за нього заміж, то ні. Він хлопець дуже красивий, темне волосся, карі очі, стрункий. Я б за нього віддала своє життя. Мені інколи так хочеться його побачити, щоб він до мене заговорив, доторкнувся. Я не люблю людей, які не вірні в коханні. Я не хочу так. Хочу з одним і завжди, щоб він був зі мною. Я дуже хочу, коли кудись поступлю, ровчусь і буду працювати, щоб вийти заміж за нього, або хоч мати дитину його.

Я дуже люблю дітей і, хочу з ними працювати. Він мені часто сниться, думаю часто про нього. Дуже люблю бути сама, мріяти, думати про нього і щось хороше. Не дуже люблю компанії, там я почувую себе самотньою.

Дома, коли в мене поганий настрій, я включаю магнітофон і слухаю веселі пісні, думаю про хороше згадую його. Хочу сказати дівчатам, щоб вони ніколи не панікували, якщо у них щось не виходить, завжди могли взяти себе в руки, зібратись з думками. Якщо хлопець запропонує статеві стосунки, то ніколи не згоджуйтесь на це. Чому хлопець не скаже дівчині, щоб вона вийшла заміж за нього? Тому, що вони хочуть

книголюбів
Кіровоградщини
взяли активну
участь у цьому
конкурсі і здобули
значні успіхи. Так,
кращими колектив-
ними роботами /1
премія/ визнано
збірник "Писанка"
Ярослави Бабич і
Олеси Капусти із
СШ № 5 м.
Кіровограда.

Третю премію
присуджено членом
літературного журка
за збірник "Там,
де Вись розплітає
косу".

Щотижнева із-
дання Товариства
книголюбів України
№ 43 від
23.X.1991 р. надру-
кувала вірші однієї
з переможців кон-
курсу Ярослави Ба-
бич "Українське
яблуко", "Переяс-
лавська Рада", "У
дворі провінційного
міста 26 квітня о
22.00".

Е.ПІМЕНОВА,
відповідальний
секретар облас-
ної організації Тowa-
риства книголюбів.

Телефон "ВІТРИЛ"
22-59-82

ПОШТОВА СКРИНЬКА

"Я хочу мати друзів по всій
Україні. Трохи про себе: люблю
читати фантастику, пригоди, люблю
слухати пісні В.Цоя, групи
"Вечірня поп-музика". Колекціоную
календарики і листівки. Збираю
фотографії В.Цоя, М.Чакраборті,
А.Шварценеггера, С.Сталлоне".
— пише Тanya Ларіонова. Її адреса:
317140, Кіровоградська обл., смт
Новгородка, пров. Пушкіна, 17.
Ларіоновій Тетяні.

А ось Наталя Братченко теж
колекціонує календарики. Календарик
із квітами, звірами, портретами
акторів, пейзажами міст вона про-
даватиме за 10 копійок своїм ре-
сpondентам, додаючи по кілька
фотографій В.Цоя, М.Чакраборті,
А.Шварценеггера, С.Сталлоне".
— пише Тanya Ларіонова. Її адреса:
р-н. с.Головківка, вул. Щорса, 33.
Братченко Наталі.

"Я — учениця 9 класу. Мені
15 років. Народилася під знаком
Тільця. Бажаю мати багато друзів.
Хочу, щоб мені писали хлопчики
та дівчатка 14-16 років. Люблю
в'язати, читати, готувати різні стра-
ви. Колекціоную календарики і
листівки. Хочу, щоб мої адресати
були постійними". Це лист Вікторії
Пономаренко із с. Глодос, Ново-
українського району /317324/ Жи-
ве Віта на вул.Молодіжній, 1.

Потім я зустріла іншого. Він також мені подобався
але перший хлопець більше мені подобався, бо я його
дуже кохала, всією душею. Кажуть перше кохання
сильніше, це правда.
Мені не щастить в житті, з іншим хлопцем
розійшлися, zostалися щирими друзями, пишу йому, хочу
бачити і говорити, хоча він мене кохав, а я ні, він
сердився. Першого свого хлопця, якого я кохала, але
не знаю чи він кохає, я хочу зрозуміти. Інколи в
нього буває поганий настрій, ображає усіх і обзиває
поганими словами. Одного разу обзивав і мене, але
я все йому прощаю, що він робить погане, бо люблю
і він мені буде милий завжди.
Дуже хочу зрозуміти його, бути порадицею на все
життя. Дівчата кажуть, що ходити з ним можна, але
щоб вийти за нього заміж, то ні. Він хлопець, дуже
красивий, темне волосся, карі очі, стрункий. Я б за
нього віддала своє життя. Мені інколи так хочеться
його побачити, щоб він до мене заговорив, долучився.
Я не люблю людей, які не вірні в коханні. Я не
хочу так. Хочу з одним і завжди, щоб він був зі
мною. Я дуже хочу, коли кудись посплюю, щоб
і буду працювати, щоб вийти заміж за нього, або
хоч мати дитину його.
Я дуже люблю дітей і, хочу з ними працювати.
Він мені часто сниться, думаю часто про нього. Дуже
люблю бути сама, мріяти, думати про нього і щось
хороше. Не дуже люблю компанії, там я почуваю себе
самотньою.
Дома, коли в мене погані настрої, я включаю
магнітофон і слухаю веселі пісні, думаю про хороше
згадую його. Хочу сказати дівчатам, щоб вони ніколи
не панікували, якщо у них щось не виходить, завжди
могли взяти себе в руки, зібратись з думками. Якщо
хлопець запропонує ставіть стосунки, то ніколи не згод-
жуйтесь на це. Чому хлопець не скаже дівчині, щоб
вона вийшла заміж за нього? Тому, що вони хочуть
забави без обузи. Хлопець чесний і добрий ніколи
такого не запропонує, тільки потім, коли матиме жінку
і буде лагідний до неї. Дівчата, ви також будьте до
хлопців добрими, чуйними і завжди в скрутну хвилину
допоможіть своєму милому вирішити всі проблеми, ста-
райтесь зрозуміти його, ласкаво говорити, і ви побачите,
що навіть найгіршого хлопця можна зробити чуйним
до вас і добрим. Але коли ви цього не можете
зробити і хлопець не достойний, то не старайтесь
марно, він буде таким завжди. Хлопці і дівчата, будьте
вірними один одному, чуйними, лагідними.

Віка.

Новоархангельський район.

Літературна хвилинка

ОДНОНОГИЙ КАШТАН

Етюд

Було ще зовсім непізно, а надворі —
справжня ніч. Несподівано налетіли чорні-пре-
чорні хмари, я таких ще не бачив, закрили
майже все небо. Тільки де-не-де виглядали
голубі шматочки неба. І вони, мов бліді
ліхтаріки, світили дорогу людям, які поспішали
на автобусну зупинку. Всі метушилися, нерву-
вали, чекаючи автобуса. Та він не забарився.
Всі полегшено зітхнули.

Доїхавши до своєї зупинки я помітив, що
хмари трохи розвіялись і було вже не так
страшно і темно, я вийшов із автобуса і
пішов додому. Накрапав дощик, гуркотів грім.
Накинувши плащівку, яку я випадково прихо-
пив з собою, ідучи до хрещеної в гості,
побіг. То в одному, то в іншому місці крес-
ла або блискавка.

Минув перший під'їзд, раптом переді мною
щось зблиснуло і тут же почувся шалений
протяжний тріск і шелест. Переляканий я забіг
у свій під'їзд і зачинив двері, щоб блискавка
не забігла. Так подумалося. А вранці, коли
стихія минула, з балкона я побачив, що улюб-
лений величезний каштан блискавка розчавнула
навпіл. Половина каштана стояла, мов одно-
ногий інвалід, а поруч, на дорозі, лежала
інша. Коли я вийшов на вулицю, там було
уже багато дітей і дорослих. Всі дивувалися,
чому блискавка влучила саме в цей каштан-
велетень. Він стояв такий великий і могутній,
вищий 5-поверхового будинку, що здавалось
ніяка сила його ніколи не зломить. Ми всі
жалкували за каштаном, лише один сусід,
посміхнувшись промовив: "Тепер у мене в
кухні посвітлішає..."

Особливо мені було дуже шкода каштана,
бо як розповідала мама, під цим деревом
пройшов мій дитинство. Коли вона варила
обід, я в колясці спав на свіжому повітрі
під деревом /одні ще дітей не крали/. Спали
тут і інші дітки. Ми з сусом дивилися на
північене блискавкою дерево.

Настала осінь. На нашому каштані уже
давно поховало і обпало листя. Стоїть він
скалічений і жалюгідний. А ми пригадуємо
жаркий липень і наш каштан, де ми всі
ховалися від нестерпної спеки.

А. КОВАЛЕНКО,

учень 8-Б класу СШ № 32.

м. Кіровоград.

Тест

ЧИ ДОБРА ТИ ЛЮДИНА?

У тебе попереду все життя. А у ньому
будуть різні люди. Одні готові віддати о-
станнє першому зустрічному, у інших — і
снігу зимою не випросиш. А до якої ка-
тегорії людей належиш ти? Чи завжди ти
добрий і уважний до оточуючих?

1. У тебе з'явилися гроші. Чи міг би
ти витратити їх на подарунки друзям?
2. Товариш розповідає тобі про свої не-
приємності. Чи даси ти йому зрозуміти, що
тебе це мало цікавить, якщо навіть це так?
3. Якщо твій партнер погано грає в
шахи або іншу гру, чи будеш ти йому
іноді піддаватися, щоб зробити приємне?
4. Чи часто ти говориш приємне людям,
просто щоб підняти їм настрій?
5. Чи любиш ти злі жарти?
6. Ти злопам'ятний?
7. Чи зможеш ти терпляче вислухати
навіть те, що тебе зовсім не цікавить?
8. Чи вмієш ти на практиці застосовувати
свої здібності?
9. Чи кинеш ти гру, коли починаєш про-
гравати?
10. Якщо ти впевнений у своїй правоті,
чи відмовишся вислухати аргументи опонента?
11. Чи охоче ти виконуєш прохання?
12. Чи станеш ти насміхатися над кимось,
щоб розвеселити оточуючих?

А тепер зарахуй одне очко за відповідь
"так" на питання: 2, 5, 6, 8, 9, 10, 12.

Ти набрав більше 8 очок. Ти люб'язний,
подобаєшся оточуючим, умієш спілкуватися з
людьми. У тебе, мабуть, багато друзів. Одне
попередження: ніколи не намагайся мати
гарні стосунки зі всіма — всім не догодиш,
та й на користь це тобі не піде.

Від 4 до 8 очок. Твоя доброта питання
випадку. Добрий ти далеко не з усіма. Для
одних ти можеш піти на все, але
спілкування з тобою більше ніж неприємне
для тих, хто тобі не подобається. Треба
намагатися бути рідним зі всіма, щоб люди
не ображались.

Ти набрав менше 4 очок. Спілкування з
тобою, тебє визначити, іноді буває просто
мудрою навіть для найближчих людей. Будь
добришим, і в тебе буде більше друзів,
адже дружба вимагає гарного ставлення.

ДО ВЕРШИНИ "ПАЛАЮЧИЙ СМОЛОСКИП"

Ні для кого не секрет, що о-
станнім часом ми стали грубіші, зліші,
жорстокіші. Свідченням цього є ряд-
ки з твору учениці Богданівської СШ
№ 2 Ірини Манзі.

"Люди часто задумуються
над такими поняттями, як
красота, доброта, правда, лю-
бов... Що це? Дар природи?
Результат самоусовершенствова-
ння? Не знаю. Напевно, все-
таки дар, талант. Можна ли
научиться быть добрым? А че-
стным?..."

"...Больше всего я боюсь
в людях неискренности. Мы
до того наловчились лицемер-
ить, что иначе не представ-
ляем свою жизнь. Порой да-
же трудно отличить ложь от
правды, красоту от удобства,
добро от зла..."

Тот ли человек добр, ко-
торый говорит о добре? Мож-
но научиться говорить красиво,
но не уметь сострадать, по-
нимать, переживать чужую
боль..."

Питання, питання... Можна
продовжити їх перелік, звер-
нених до вчителя, друзів,
бабків. Проте головний адре-
сат — самі діти. Всі їх за-
питання — перш за все до
самих себе, тому що ніщо не
хвилює так сильно в роки
ранньої юності, як проблеми:
"Хто я?", "Я — особистість
чи ні?", "Кому я потрібен?"
і багато років назад і сьо-
годні — це інтерес до своєї
особи, пошук ідеалу, мета в
житті, жага любові, незадово-
леність собою...

"Бо найтонші, найскладніші
серед усіх відносин людини —

відносини моральні. Вони не-
легко встановлюються, проте
легко рвуться, прості зовні,
але складні і суперечливі
внутрішньо. Їх не виховаєш
прямою вказівкою, крикливою
декларацією, не отримаєш си-
лою примусу. Вони не вихо-
вуються раптовим впливом на
особистість, а вирощуються
терпляче і бережно". — так
міркує Таїсія Йосипівна. Вона
розвиває моральність кожного
свого учня, знайомлячи з мо-
ральними проявами найвищого
рівня: на прикладі подій,
вчинків, висловлювань, традицій,
подвигів героїв не тільки вчи-
слого, а й сьогодишнього
дня.

Т.Й.Олійник розуміє, що
постійне зростання знань і за-
своєння етичних норм, так як
і здібність застосувати на
практиці отримати знання,
можливе в колективі з висо-
коморальним кліматом. На роз-
виток такого колективу і
орієнтується педагог.

Знайти кожного справу до
душі, щоб учень не був пас-
сивним спостерігачем, із задо-
воленням міг би виконувати
доручення, які б розкрили
його нахили, розвивали
здібності: підвищили б його
авторитет в колективі, ось з
чого виходить класний
керівник. Саме така діяльність
найбільш повно сприяє вира-
женню особистості, а соціальна
активність стає особистою по-
требою школяра.

Здійснення морального ви-
ховання розпочинала Таїсія
Йосипівна з підготовчого ета-
пу: виробляла елементарні
вміння і практичні навички мо-
ральної дії. При цьому основ-
не навантаження взяла на се-
бе: зацікавлювала, залучала, пе-
реконувала, підготовлювала, на-
водила приклади.

Як у всякого майстра своєї
справи у досвідченого педагога
завжди є особисті знахідки і
секрети, які допомагають йому
добуватись хороших результатів
у роботі. Таїсія Йосипівна во-
лодіє мистецтвом впливу на
особистість учня. У ній живе
жеттестверджуюча сила, яка
родичає її з учнями, зближує
з ними. Вона виступає в ролі
диригента, управляє процесом
становлення колективу, його
формування, і це не легко, бо
це, свого роду, сходження до
вершини "Палаючий смолоскип"

— символу
цілеспрямованості, незаспо-
коєності, товариської вірності,
відданості своєму обов'язку.

Проте учнівський колектив
бачить і свої проблеми: хоч
група і згуртована, проте бу-
вають такі моменти, коли вона
не готова йти наперекір бурям
і негодам. Не завжди вистачає
мужності визнати свої помилки
одрозу.

Класний керівник і діти
вважають необхідним закріпити
свої позиції і підійти в цьому
навчальному році до вершини
"Палаючий смолоскип" — жи-
вого полум'я, горючим ма-
теріалом якого є тісна дружба,
єдина воля, прекрасне
взаєморозуміння, ділове
співробітництво, відповідальність
кожного не тільки за себе,
але й за весь колектив. Для
цього необхідно працювати по
принципу — колективно пла-
нуємо, колективно діємо, ко-
лективно підводимо підсумки;
ініціативу тримати в своїх ру-
ках: щоб кожний в класі зна-
ходив собі справу на радість
і користь іншим.

В основу керівництва кла-
сом на даному етапі
Т.Й.Олійник ставить самовря-
дування, опору на групу в
цілому, вимоги до особистості
— від імені колективу. Осно-
ву увагу направлятиме на
встановлення зв'язків з іншими
класними колективами.

О.МАХНО,

методист обл.ІУВ.

Знам'янський р-н.

Сторінка для учнів шкіл, ПТЗ, технікумів, студентів та педагогів

У першому випуску Клубу ми запропонува-ли до співробітництва та співпраці усіх, хто тим чи іншим шляхом прийшов до розуміння необхідності напо-легливої, щоденної праці над собою. Тільки таким чином ми можемо чогось досягти у житті. Але як і з чого треба по-чинати? Сьогодні ми спро-буємо відповісти на це пита-ння.

Отже, починати треба зі ставлення до себе. Із чого складається наше уявлення про свою осо-бу, що впливає на наше ставлення до себе, як взагалі формується у тої чи іншої людини само-оцінка? Чому один впев-нений у собі до нахаб-ства, а інший завжди боїться зробити щось не так?

Існують три складові нашої самооцінки. По-перше, це наш власний "образ Я", або те, як ми звикли думати про себе, про своє місце се-ред оточуючих, про свою зовнішність, фізичний ви-гляд, розум, про те, у чому ми вважаємо себе сильними, а в чому — слабкими за інших. "Об-раз Я" буває реальним, тобто таким, яким ви вважаєте себе зараз, та ідеальним — яким ви мрієте бачити себе.

Другою складовою є наше ставлення до того "образу Я", який ми створили в своїй уяві відносно себе. Це ті по-чуття, які викликають у нас наші думки про са-мого себе. Ця складова, яку, власне, і називають самооцінкою, відтворює ступінь розвитку у лю-дини почуття самоповаги, відчуття особистої цінності для оточуючих

та позитивного ставлення до себе. Погано, якщо самооцінка низька — це говорить про незадово-лення собою, негативне ставлення до себе, своїх особистих якостей, невіру у власні сили, відчуття неповноцінності на фоні інших людей. Причини цього бувають різними і ми ще повернемося до них пізніше. Погано та-кож, коли людина не в змозі критично ставитися до себе і намагається кожному випадку вигля-дати розумнішою, сильнішою, ефектнішою, ніж інші. Це неможливо хоча б тому, що абсо-лютна досконалість не існує в Природі. І в кожній людині є щось таке, чого нема у нас. Але той, хто не розуміє цього, ставить себе в жорстокі умови постійного змагання зі всіма, відчуваючи безкінечний страх бути переможеним. Цей страх заважає нам бути сами-ми собою, тобто жити своїм власним життям.

Нарешті, третій ком-понент — це результати нашої поведінки, наші успіхи або невдачі, які самі у багатьох випадках викликані сформованим у нас "образом себе" та позитивною або негатив-ною самооцінкою.

Між цими трьома складовими існує тісний взаємозв'язок, та голо-вною все ж є само-оцінка. Створює її, по-перше співвідношення "реального Я" з уявлен-ням про те, яким я хотів би бути, тобто з "ідеальним Я". Саме тут полягає вихідний пункт досягнення внутрішньої гармонії, щоб привести у відповідність наше реаль-

не та ідеальне "Я", або наші бажання, домагання і можливості, досягнення. Людина постійно відкидає у оточуючий час та простір відображення се-бе — свої думки, вчин-ки, слова. Ці відображення складають наше зовнішнє обличчя, тобто наш образ для оточуючих. Відомий іспанський філософ Х.Ор-тега-і-Гассет писав з цьо-го приводу: "...будь-яке окремо взятє людське обличчя є одночасно і проект самого себе і його більш-менш по-вноцінне відтворення в реальності. Те ж саме стосується моралі: кожна людина бачиться мені немов би вписаною у свій власний моральний силует, що показує, яким повинен би бути характер цієї людини в доскона-лості. Є люди, які своїми вчинками повністю заповнюють межі своїх можливостей, але, як правило, ми або їх не досягаємо, або за них виходимо. Як часто я ловив себе на палкому бажанні, аби мій ближ-чий вчинив так чи інакше, бо з ней-мовірною ясністю бачив, що тим самим він за-повнив би свій ідеальний моральний силует!"

І ось, давайте порівнювати кожного з самим собою, а те що є тепер, з тим, що мо-гло б бути... Звичайно ж з нами трапляється те, що так чудово і загад-ково висловив Стефан Малларме, коли, роблячи висновок що до Гамлета, назвав його "потамним Господом, що не в змозі стати собою".

Іншим фактором, впливаючим на само-

оцінку, стає ставлення до нас оточуючих. Лю-дина схильна оцінювати себе так, як на її дум-ку, оцінюють її інші, значущі для неї люди: рідні, близькі, друзі, ті, хто є прикладом, ті, від кого вона залежить. Чим краще ставлення до не-не оточуючих, чим більше в мене вірять, тим вища моя само-оцінка та мої успіхи, і навпаки.

І, останнє, для нашо-го ставлення до себе дуже важливе те, що саме ми робимо, у якій саме галузі полягають наші успіхи або невдачі. Я одержую задоволення не від того, що просто

роблю щось гарно, а від того, що я вибираю са-ме цю конкретну справу /пишу вірші, малюю, складаю кросворди, піднімаю штангу, воджу автомобіль.../ І саме її роблю гарно. Іншими словами, самооцінка зале-жить від того, наскільки багато важить для нас справа, якою ми зай-маємось, і, відповідно, успіхи в ній.

Підведемо підсумки. З одного боку, само-оцінка залежить від на-ших реальних успіхів і від ставлення значущих для нас людей. Але, з іншого боку, наші ре-зультати — це плоди наших очікувань від се-бе. Якщо я переконую

себе: "Я знаю, що буду виглядати у цій ситуації повним дурнем", або "Я знаю, що погано напишу цю контрольну", то ре-зультати, скоріше за все, будуть дорівнювати моїм очікуванням. Якщо ж за-далегідь переконаний, що ніколи не зможу вільно, розкуто почувати себе в компанії, то я мимоволі почну уникати соціальних контактів, бо завжди очікую, що буду відкинтий. Тому і треба починати самовдоскона-лення з аналізу своєї самооцінки, своїх очікувань від себе та ставлення оточуючих до себе. Цю розмову ми продовжимо у наступно-му випуску Клубу

сильніше ви натискуєте — тим менша ваша енергетична сила. А якщо, ви майже не тиснете, тільки легенько тор-каючись шкіри, а концентрація вашої уваги при цьому максимальна — то й енергетична віддача буде найбільшою. Є небагато людей, які могли б витримати роботу в подібному режимі більше 5-10 хвилин за один сеанс.

Таким чином, поєднання фізичного та енергетичного впливу повинно бути розумним, але треба завжди пам'ятати, що головне при цьому — енергетика.

Тепер перейдемо до практичної ча-стини наших уроків. На першому з них ми навчимося ЗНІМАТИ ЗУБНИЙ БІЛЬ.

Отже, у вас заболіли зуби. Почнемо з нижньої щелепи. Майже у кінці її /ближче до вуха/ знизу на кістці є рівчачок. Якщо болить нижній зуб — саме тут ключ до ваших про-блем. Треба знайти найгостріше /з т.з. болючості/ місце — це і є потрібна точка. Фіксуємо її подушечкою пальця і зосереджуємося на своїх тактильних відчуттях, тобто на тому, що відчуваємо під пальцем. Це щось завжди конк-ретне — "кулька", "рівчачок", "пухлинка" і т.п. Тепер, коли адреса болю виявлена точно, треба відрегулювати по його відчуттю міру силового впливу на точку.

Подушечкою пальця починаємо обер-тальні рухи проти стрілки годинника. Фактично палець залишається на місці, вісь обертання — більова точка, радіус не перевищує 2-3 мм.

Відчуття болю — гостре, але терпіти можна. В ідеалі — біль немов би бажаний. Зосереджено працюємо з то-чкою у відповідності з описаною вище методикою не менше 5 хвилин.

Після цього організму потрібен час, щоб поділяла вашу праця. Тому зробіть перерву на 10-15 хвилин. Ідеально, якщо ви відволічетесь якимись фізични-ми вправами. Практично після цього у вас повинно бути все гаразд, або ж ви відчуєте, що біль став значно меншим. У цьому випадку слід повторити сеанс з основною точкою, або спробувати з допоміжними.

Перша точка — найважливіша, ро-бота з нею обов'язково повинна при-нести полегшення. Більше того — для справжнього майстра достатньо її однієї, щоб повністю вирішити проблему. Якщо після роботи з нею вам не стало краще, це означає, що ви робите щось неправильно. Тоді вам слід: 1) ще раз перечитати принципи лікування, 2) зня-ти свою помилку, 3) повторити роботу правильно.

Щоб покінчити з нижньою щелепою, вкажемо допоміжні точки. Перевірити їх стан завжди є сенс. Якщо вони не гострі — значить, запалення невелике /або й вже ліквідовано/. Якщо дуже чутливі — значить, непогано було б попрацювати й з ними.

Перша допоміжна точка знаходиться приблизно посередині відстані між ос-новною точкою та основою вуха. Інакше кажучи — усередині кута ниж-ньої щелепи, у ямці.

/Ви можете спитати, чому не вка-зуються точні адреси точок, а лише "приблизні". Річ у тім, що на практиці майже ніхто з фахівців-рефлексотера-певтів не користується точними адреса-ми точок. Майже всі працюють або "на глазок", або "по болю". Тому вка-зується приблизне місце активної точки, а далі сам біль повинен уточнювати його. Якщо ж точка під пальцем не болить, то силою заставляти її загово-рити не слід/.

Друга допоміжна точка — посере-дині нижньої щелепи, на її боковій поверхні, приблизно там, де її пе-ресікає носогубна складка.

Третя — в центрі підборіддя. Четверта — трохи вище, в центрі між нижньою губою та підборіддям.

З допоміжними точками треба пра-цювати доти, доки є більова чутливість. Як зняти біль зубів верхньої щелепи ми розповімо в наступному випуску Клубу

Ведучий клубу В. Раєв.

ВЧИМОСЯ ЗНІМАТИ БІЛЬ

/Початковий курс рефлексотерапії для ділових людей веде професор

Мак-іов Ріго, Франція/

Біль — це те, що ми не в змозі ігнорувати у власних планах, що робить нас безпорадними перед обставинами. Біль перетворює ділову, цілеспрямовану людину у таку, що не належить собі та улюбленій справі. Біль відволікає, по-збавляє необхідної енергії, заважає працювати швидко і продуктивно, робить людину нездат-ною до гармонійних ділових взаємостосунків з іншими.

Кожен, хто стає на шлях свідомого самовдосконалення, повинен вміти са-мостійно погасити біль у тому чи іншому органі. Рефлексотерапія — тобто лікування за допомогою впливів на ак-тивні точки тіла — дозволяє кожному зробити це швидко та ефективно.

Дві-три хвилини — і біль вас вже не турбує. Лікуватися треба довше: як-що хвороба свіжа — кілька днів, із застарілою доводиться поводитися кілька тижнів, навіть місяців.

Хвороба — це порушення мета-болізму /обміну речовин/. Порушений обмін викликає запалення, яке стає причиною втрати /витоку/ енергії. Життєва сила людини, що вільно цир-кулює у здоровому організмі, у запал-ених місцях немов би в'язне, її енер-гонасиченість падає, від чого зни-жується загальний тонус усього ор-ганізму. Менше вільної енергії — по-рушення обміну посилюється — запал-ення поширюється. Виникає замкнене коло з прогресуючим радіусом хвороби.

Щоб розірвати це коло, треба 1) зняти запалення і 2) відновити енер-гетичний тонус організму. Якщо нор-малізується внутрішнє середовище — нормалізується обмін, і хвороби не бу-дуть вас більше турбувати.

Є кілька простих правил са-молікування. Правило перше: якщо у вас є хоча б найменший сумнів у доцільності — без роздумів звертайтеся до лікаря. Правило друге: доведеться навчитися терпіти. Хвороба проходить разом із болем /мається на увазі ру-котворний біль/.

Біль — це знак, що у вашого

організму виникли проблеми. Наше тіло мудре — хвороба ще тільки почи-нається, а воно вже подає нам сигнал тривоги. Спочатку — неприємний, де-сь заболів суглобчик на пальці, або з'явилася хвороблива точка на лікті, спині чи щиколотці. Не в глибині — іззовні. На шкірі. Доторкнешся — ось вона, та цяточка. Маленька, а болить. Як ми розмірковуємо при цьому? "Деся вдарився", або "Не так повернувся", і, нарешті, на всі випадки життя: "Саме пройде!".

Але ніщо і ніколи саме собою не проходить. А якщо все-таки пройшло, то це означає, що 1) ви інтуїтивно змінили образ свого життя, скажімо по-чали інакше харчуватися, або дали собі відпочинку, достатній, щоб організм, відновившись, зміг справитися зі своїми проблемами; 2) терли або гладили хво-робливе місце; 3) цей маленький біль відіснили на периферію вашої свідомості нові події. Як? — Хвороба! Хвороба вийшла на авансцену вашої уваги: ви не зрозуміли сигналів її по-слабців і тепер вона з'явилася сама з цілим букетом симптомів — болем у ураженому органі, втратою сил, слабкістю, поганим сном, знервованістю без видимих причин, посиленою враз-ливістю до нових захворювань. Усі ці симптоми — результат втрат вільної енергії, яку запалювальний процес тягне з усього організму на себе немов якийсь внутрішній вампір.

Є такий давній вислів — подібне лікують подібним. Біль, який несе нам зцілення, повинен бути приємним, у крайньому разі — терпимим. Є досить простий спосіб розрізнити його інтенсивність. Уявіть собі, що ви роз-ділили будь-який можливий біль по десятибальній шкалі: одиниця — просто відчуття контакту зі шкірою, десять — нестерпний біль. Нас повинні цікавити верхні ділянки цієї шкали. ДЕСЯТЬ — не підходить, бо цей біль не можна витримати; ДЕВ'ЯТЬ — нестерпний, можна витримати не більше кількох се-кунд; ВІСІМ — дуже боляче, але

терпіти можна, це теж не годиться. СІМ — не так і боляче, але не-приємно, знову не те! ШІСТЬ — про-сто боляче, вже тепліше, але йдемо далі. П'ЯТЬ — боляче, але це приємний, бажаний, несучий полегшення біль — ось воно! Це — той ідеал, який ви повинні шукати. У цьому діапазоні ви максимально впливаєте на свій організм і найскоріше досягнете вилікування.

Є ще й третє правило: концентрація енергії важливіша докладеного зусилля. Щоб пояснити це, згадаймо: перше: ми лікуємо енергетичним впливом, тобто власною енергетикою. Отже, завжди треба відчувати, скільки ви можете віддати енергії, не зашкодивши тим собі. Друге: ми впливаємо на активні точки тіла, придатність яких для цього можна розпізнати тільки по їх болю-чості. Насільки в результаті наших маніпуляцій зменшується болючість при натискуванні на цю точку, настільки ж зменшується й хвороба. Якщо вона пе-реможена повністю, точка "замовкає" теж повністю. Третє: ми здійснюємо вплив власними пальцями, причому ви-користовуємо тільки їх пучки. Великого, вказівного, середнього — але саме пуч-ки! Ви доторкуєтеся пучкою до шкіри у районі активної точки — і зосеред-жуєтеся на відчуттях під цією пучкою. Ваша увага повинна концентруватися на цих відчуттях: ви немов би бачите своєю шкірою те, що знаходиться під пальцем. Обережно натискаючи на то-чку, ви занурюєтеся у неї все глибше і глибше, немов би розсуюючи іканини власного тіла доти, доки рівень відчуття болю не підкаже вам, що треба зупинитися. Зосередження на цих кількох квадратних міліметрах шкіри потрібне тому, що при цьому ваша енергія піде в потрібне місце поза вашою свідомістю /тому що ви ще не вмієте свідомо керувати нею, як екстрасенс/. Четверте: наш вплив є фізичним та енергетичним, тобто ЦІЛІСНИМ. При цьому, чим більший один компонент, тим менший другий, і навпаки. Чим

Ви гадаєте, що квіти дарують тільки популярним виконавцям? Зовсім ні. Нещодавно я став свідком того, як на одному із концертів дівчина років 17 піднесла букет гвоздик солісту нової московської поп-групи "Джіммі". Мені забажалося дещо більше взяти про цей колектив, і я зустрівся з лідером групи, композитором і солістом Дмитром Сильницьким.

КОР.: Дімо, як утворився ваш колектив?

Д.С.: Музикою я захоплююсь давно. Як і багато музикантів, пройшов "сувору" школу у ресторанному ансамблі. Потім грав на бас-гітарі в військовому оркестрі.

Своїм першим професійним колективом вважаю групу, яка супроводжувала виступи Ірини Мальгіної /зараз її багато знають як еротич-

за клавішними зайняв Алекс Стратхем. Бас-гітаристом і вокалістом нового колективу став я. Над назвою довго не думали, вирішили дати

КВІТИ ДЛЯ "ДЖІММІ"

ну співачку Ніку. Там я познайомився з Алексом Стратхемом, і незабаром /це було у 1988 р./ ми вирішили створити дует під назвою "Джем". Почали виконувати своєрідну комп'ютерну поп-музику. Першою співпрацею стала пісня "Джіммі".

Попрацювавши деякий час разом, ми вирішили розлучитися для того, щоб набути досвіду в інших колективах. Алекс почав грати у "Клеопатрі", а потім перейшов у групу "Катюша", а я поїхав до Америки, де грав в одному клубі. У лютому 1989 року на студії я записав свій сольний альбом у вересні 1989 ми знову зустрілися з Алексом, але на цей раз вирішили створити групу. Набрали музикантів: Валерія Козинського /барабани/, Маргариту Зайцеву /клавішні/ та Вячеслава Богдана /гітара/. Місце

назву пісні "Джіммі", а пісня стала нашою візитною карткою. Почалися репетиції і в листопаді минулого року ми вперше вийшли у такому складі на велику сцену. Сталося це у славному місті Харкові. Зараз ми працюємо у складі центру "Поп-круїз" /до речі, Діма Сильницький директор цього центру/, зокрема, у складі центру входять ще й шоу-балет — Д.Т./.

КОР.: А коли вас вперше побачили московські глядачі?

Д.С.: На "Гранд-дискотеці Ігоря Сіліверстова" в Лужниках.

КОР.: Як ти вважаєш, у якому стилі ви працюєте?

Д.С.: Це своєрідний сплав скандинавської музики зразка 70-х років з радянською поп-музикою стилю Андрія Лютягіна.

КОР.: Кажуть, що ти не тільки виконуєш свої

пісні, а й пишеш музику для інших виконавців. Для кого?

Д.С.: На самому початку професійної роботи я писав для Ірини Мальгіної. Деякі пісні мої виконувала Катя Яковлева та її група "Катюша" /наприклад, "Телефон на сірниковій коробці", "Троянди з капрону"/. Співробітничали також з молодіжною поп-групою "Готель", і деякими початковими колективами.

КОР.: Ваші творчі плани?

Д.С.: Зараз цілком ми виконуємо пісні з мого сольного альбому, а також ті речі, які ми грали з Алексом у "Джемі". Усе це трохи вже застаріло, тому першочергове наше завдання — запис нового магнітоальбому. Можу порадувати любителів попсу — в альбомі будуть тільки танцювальні композиції. Знімаємо відеокліпи наших пісень, а також десятихвилинний рекламний фільм про нашу групу.

КОР.: Які труднощі стоять перед колективом і що ви вважаєте головним у своїй роботі?

Д.С.: Проблем в "Джіммі", як і в кожного іншого колективу, досить багато. І найголовніша, мабуть, пошук

спонсорів. А головне у нашій роботі, те, що музиканти групи в першу чергу працюють для народу, для усіх любителів танцювальної музики і тільки потім вже для себе.

КОР.: І останнє питання: які квіти тобі над усе подобаються?

Д.С.: Троянди із капрону.

Зараз ви знаєте, хто такий Дмитро Сильницький і що собою являє група "Джіммі". Ви їх ще не чули? І не бачили? Не сумуйте, у вас ще все попереду. Незабаром з'являться їх відеокліпи і новий магнітоальбом. Ще можемо додати, але тільки по секрету, що Дмитро працює над власним мюзиклом за бродвейським варіантом. Про що він? Поки що таємниця. Настане час, і Сильницький сам розповість, а можливо, й покаже. Тільки не забувайте, що і починаючим артистам подобається, коли їм дарують квіти.

Д. ТКАЧЕНКО.

Фото автора.

Переклад із російської

В. ЯВОРСЬКИЙ.

Не так давно в усіх кінотеатрах перед показом художнього фільму обов'язково демонструвався журнал — здебільшого хронікально-документальні чи науково-популярні короткометражні стрічки. Ці додаткові сеанси були добровільно-примусовими: хоч-не-хоч, а доплачує за квиток і дивися. Я тоді часто обурювалася неповноцінністю цих додатків, а коли їх не стало /в усякому разі в кінотеатрах, які відвідую/, то наче аж чогось не вистачає.

Особливо це відчула, коли потрапила на перегляд фільмів самодіяльних кіностудій області. Більшість із цих невеликих стрічок варта того, аби демонструватися на масову аудиторію. Серед них і роботи режисера народної самодіяльної кіностудії "Символ" Ульянівського цукрокомбінату В.Ф.Кизими. "Прекрасное далеко, не будь ко мне жестоко" — ця життєрадісна пісня звучить у його картині "Безрідні діти", можна сказати, риторично. Тому що наше майбуття й сьогодення і для звичайних молодих людей далеко не прекрасне, а вже для цих, зі стрічки... Це діти-сироти, що вчаться в Ульянівському СПТУ-11. Ні, вони не голодні й не холодні як на наші зведені до жебрацького рівня потреби. Деяким навіть поталанило знайти якусь заміну рідної сім'ї в чужих, але добрих людей. Більшість же все своє життя перебула в казенному домі — камера наїжджає, на гуртожитські пошарпані шпалери, і вже можна більше нічого не говорити про побут цих дівчат і хлопців. А що далі? Державної квартири з цією приватизацією, мабуть, не дочекаються, а десятки /завтра, мабуть, сотні/ тисяч на приватний куток вони і всі гуртом за все життя не зароблять...

Сумна й інша стрічка Віктора Федоровича "Жди мене" — про солдатських вдов, котрі й досі виглядають із фронту своїх рідних і любих. Усього за 15 років існування студії її колектив /зараз у ньому 22 чоловік/

випустив більше 50 фільмів. Тепер, зауважує Віктор Федорович, хвиля інтересу до аматорського кіно спала. Раніше самодіяльні фільми постійно показували на різних зборах, вечорах, урочистостях із нагоди знаменних дат, а тепер і самих зборів стало менше — звісно, не до свят, і фільми бачать менше людей.

Проте в одній стрічці В.Ф.Кизими, здається, і в цей невпевний час, коли "не до кіно", є змога потрапити до широкого глядача. В.С.Ципін з обласного телебачення має намір запропонувати кількахвилинний фільм "Він і вона" в республіканську передачу "У неділю вранці". Орієнтовно цей показ має відбутися 1 грудня. Якщо президентські вибори ефіру не заберуть. Але заради такого випадку, пообіцяв Віталій Семенович, він подзвонить у Київ і попросить ці вибори перенести на інший день.

Мушу попередити, що найбільший інтерес цей фільм викличе у місцевих газетярів. А в журналістів "Молодого комунару" — особливо. Бо головну чоловічу роль тут виконує працівник редакції Леонід Савицький, а центральну жіночу роль — героїня однієї з публікацій "Молодого комунару" Світлана Бондар із Голіванівська. На час написання цієї статті — школярка, тепер студентка, пішла по містечкській стежці. І завагала В.Ф.Кизими акторів для стрічки теж наша газета.

Як тільки весна, як тільки наближається час закінчення школи і вибору професії, так у редакційній пошті щодня по кілька листів: "Як стати артисткою? Куди вступати? Що ви можете порадити?" Ну ось вам приклад — шлях на екран героїв короткометражки "Він і вона". Обоє зацікавилися екзотичним мистецтвом завдяки щедрості нашого кінопрокату на індійські фільми. А там відомо що: чи не в кожному кадрі як не пісня, то танець. Хай це були звичайні запозичення рухів чи точне копіювання тексту без знання мови /за-

учування з магнітофонної плівки/, але ж у результаті щось виходило. І приносило задоволення і самим виконавцям. І тим, кому вони свої досягнення показували. Світлана дотанцювалася до того, що організувала свою концертну групу "Крішна" і потрапила в об'єктив кінокамери того ж В.Ф.Кизими. Вийшла стрічка "індійський лотос — квітка печалі". А Леонід доспівав до участі в кіровоградській шоу-групі "Резонанс".

На одному з оглядів художньої самодіяльності Леонід заприїмив дівчину, яка була так само небайдужа до індійського мистецтва, як і він сам. Ви здогадалися, що це була Світлана. Потім було листування, стаття в газеті про Світлану /автор, ясно, той же Савицький/. Світлана розказала йому про студію В.Ф.Кизими, і далі...

— Світлана сама писала сценарій своїх вистав, — розповідає Віктор Федорович. Домовилися, що для фільму сценарій напише Лёня, і ми знімемо. Гля-

нув я на той сценарій — і вирішив знімати по-своєму. Те що вийшло — значною мірою експромт.

Леонід і Світлана планували розіграти любовний трикутник. Претендента на роль свого суперника Леонід шукав по знайомих, у молодіжному театрі "Етап" під керівництвом Юрія Жеребцова, та зрештою знайшов підходящого хлопця на вулиці, на зупинці. Пошук цей вимагав вибагливості у вимогах — "суперник" повинен був підходити двом іншим виконавцям зростом, фігурою, не повинен був за зовнішніми даними перевершувати свого більш щасливого /за сценарним задумом/ партнера, бути пластичним, розкутим. І зрештою, погодитися на зйомки. Він погодився, та, як можете судити з назви фільму, вийшло не тріо, а дует. Суперника на час зйомок послали у відрядження, і бігають по золотій стерні, бризкають один на одного водою і катаються на човнах під вербами Світлана з

Леонідом тільки вдвох.

Звичайно, якщо підходити до їхньої гри з фаховими критеріями, то вона невідліфівана, "актори" часто почувуються перед об'єктивом вимушено або ж надто "подають" свій номер. Він більше дивиться на неї, а вона — на нас із вами. Але якщо розглядати це як явище — такі собі степові хлопці і дівчина переносять у голованівський пейзаж сцени з життя на берегах Гангу, то виходить досить пікантно. Якби ще за кадром звучали не фонограми зі справжніх індійських фільмів, а натуральний голос Леоніда під "наш" оркестр, було б ще ліпше. Зате вірші у фільмі /як переклад тексту замість друкованих титрів/ — ульянівського автора Володимира Яремчука. Поезія українською мовою під набір жестів танцюючого Шіви — такого навіть пан Ріші Капур не знімав.

Н.ДАНИЛЕНКО.

Реклама

Довідки

Оголошення

ШУКАЄМО
ХУДОЖНИКА

Редакції газети "Молодість" комунар" ТЕР. МІНОВО потрібен художник.
Запрошуємо фахівців, котрі мешкають у Кіровограді і знаються на особливостях газетного ілюстрування і верстки.

Терміново міняємо 2-кімнатну квартиру зі зручностями /телефон, велика кладовка/ в м. Ленінгорську Східно-Казахської області — на рівноцінну в м. Кіровограді.

Звертатися за адресою: м. Кіровоград, вул. Добровольського, 10-а, кв. 421.

Загублений студентський квиток № 218028, виданий Кіровоградським інститутом сільськогосподарського машинобудування на ім'я Андрія Олександровича Рудича, вважати недійсним.

Загублений студентський квиток № 78, виданий Кіровоградським машинобудівним технікумом на ім'я Наталії Петрівни ЩУКІНОЇ, вважати недійсним.

Загублений студентський квиток № 870509085, виданий Кіровоградським інститутом сільськогосподарського машинобудування на ім'я Олександра Сергійовича ЛУНЬОВА, вважати недійсним.

СТУДІЯ ЗВУКОЗАПИСУ

міського молодіжного центру дозвілля "Погляд"

запрошує любителів музики поповнити свої музичні колекції новими записами концертів. У самому "Погляді", а також у його кіоску на центральному ринку вам запропонують великий вибір вітчизняних та зарубіжних виконавців на всі смаки.

Замовлення можна зробити й поштою; записи виконуються на касетах імпортного виробництва.
Адреса: ММЦД "Погляд" — м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71.

ДО УВАГИ
ВИПУСКНИКІВ
ШКІЛ,
ПРОФТЕХУЧИЛИЩ,
ТЕХНІКУМІВ!

ЮНАКІ ТА ДІВЧАТА!
Вам допоможе стати студентом Центр інтенсивної підготовки до вступу у вуз, що діє на засадах госпрозрахунку при Кіровоградському державному педагогічному інституті ім.О.С.Пушкіна.

ЦЕНТР — це асоціація викладачів вузів обласного центру, кандидатів та докторів наук, які мають великий досвід навчальної, методичної і репетиторської діяльності. Ефективність наших програм підтверджена багаторічною практикою вступних екзаменів до всіх вузів країни.

Математика, фізика, література, мова, історія, біологія, англійська, німецька мова — ви можете вибрати один або декілька предметів, з яких вам буде запропонований цикл навчально-методичних розробок з контрольними завданнями.

Для зарахування необхідно переказати 96 крб. на рахунок № 001700698 МФО Облдіреції Укрсоцбанку на рахунок проблемної лабораторії соціального становлення особистості з поміткою "за навчання на курсах". Гроші можна здати готівкою відповідальному секретареві приймальної комісії. Приймальна комісія працює щоденно /крім неділі/ з 9.00 до 17.00. Реєстрація слухачів проводиться до 1 грудня 1991 року в Кіровоградському педінституті /ауд. 33 а/.

Початок занять 1 грудня об 11.00 годині. Сироти, воїни-інтернаціоналісти зараховуються безкоштовно.

Телефони контакту: 29-31-12, 22-84 36.

Страхова компанія — обчислювальної та роз- СТРАХУВАННЯ ПРОВО-
"Кіровоград Аско" пропонує множувальної техніки: ДИТЬ КВАЛІФІКОВАНИЙ
населенню понад 40 видів — медична допомога при СПЕЦІАЛІСТ.
страхування. раптовому захворюванні або За довідками звертатись за
Особливим попитом у нас нещасному випадку під час адресою: м. Кіровоград, вул.

КОМПАНІЯ

"АСКО"

СТРАХОВИЙ ЗАХИСТ

Стахові поліси можуть
бути придбані як за
карбованці, так і за
вільно конвертовану
валюту та діють у
будь-якій країні світу.

користуються такі види стра- перебування за кордоном.
хового захисту як: З метою задоволення по-

— індивідуальний та гру- питу населення страхова
повий від нещасних ви- компанія вводить новий вид
падків: послуг:

— пасажирів, транспортних — страхування домашніх
засобів, вантажів, що пере- тварин.
возяться;

Ушакова 1 а, готель "Ту-
рист" кімната 403. Телефон:
29-33-18.

СТРАХОВЕ
ВІДШКОДУВАННЯ ВИПЛА-
ЧУЄТЬСЯ ПРОТЯГОМ 72
ГОДИН.

СТРАХОВА КОМПАНІЯ

«М. ГРОМОВИЙ І К^о»

ПРОПОНУЄ

жителям міста та області різні види страхування.

ДИТЯЧЕ СТРАХУВАННЯ — по закінченні договірних строків виплачується 100 процентів суми страхування та премії від 5 до 100 відсотків суми в залежності від терміну страхування.

КОМПЛЕКСНЕ СТРАХУВАННЯ — за принципами ощадбанку. Виплачується щорічний процент за внесок:

- 1-й рік — 8%,
- 2-й рік — 10%,
- 3-й рік — 11%,
- 4-й рік — 13%,
- 5-й та наступні роки — 15%.

СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ — у випадку смерті застрахованого його малолітнім дітям виплачується пенсія у розмірі середньомісячної заробітної плати.

СТРАХУВАННЯ МАЙНА — здійснюється за ринковими цінами. Якщо ваше майно не постраждало протягом визначе-

ного строку, передбачається виплата преміальних.

СТРАХУВАННЯ АВТОГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ — перед третьою особою, яка постраждала через необережність застрахованого водія.

СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ жінок на період вагітності і пологів — гарантує отримання матеріальної допомоги жінкам та новонародженим.

СТРАХУВАННЯ КОМЕРЦІЙНОГО РИЗИКУ — дає можливість впевненіше дивитися у майбутнє.

СТРАХУВАННЯ УЧАСНИКІВ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ на час їх проведення.

СТРАХУВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ — компенсує вартість вашого вантажу, якщо він не прийде до місця призначення.

СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ трудових колективів.

СТРАХУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ НА ВИПАДОК ЗАКРИТТЯ дає можливість не боятися ринку і закриття вашої фірми. Ми вам допоможемо.

СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ — гарантується виплата компенсації після втрати роботи.

КОРИСТУЙТЕСЯ ПОСЛУГАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «М. ГРОМОВИЙ І К^о».

МИ — гарантія вашого успіху і впевненості у завтрашньому дні.

Наша адреса: м. Кіровоград, вул. Попова, 20, корп. 5.
Телефон: 59-68-38.

Їхати: автобусами №№ 101, 106, 112, 119, 134;
тролейбусами №№ 4, 8 до зупинки вул. Попова.

Шаховий клуб "Каїса"

ДЕВ'ЯТИЙ
ТУР
МАРАФОНУ

Наш конкурс продовжується. Серед його лідерів В.Орехов та І.Чорноіван з обласного центру, В.Залізник з села В.Трояни Ульяновського району та ін. Пропонуємо перевірити вірні рішення восьмого туру.

Завдання 1

- 1. Tb7 - 2. Te7x
- 1. ...Td6+ 2. Tc6x
- 1. ...Te5 2. Tf4x

Завдання 2

- 1. Fh2 Kpe5 2. Kf5x
- 1. ...Kpd3 2. Td2x
- 1. ...K - 2. Ff2x

Завдання 3

- 1. Ce7 - 2. Kf3 Tg6 3. Kg5x
- 1. ...Ce5 2. Te4 Tg4 3. Tg4x
- 1. ...Cd4 2. Te4 Td2 3. Te2x

Завдання 4

- 1. Kd2 - 2. Kgf3 Cf3 3. Kc4x
- 1. ...Ch1 2. Kc4+Kpf4 3. Ke4x
- 1. ...Kpf4 2. Kge4 Kpe5 3. Kdf3x

1. ...Fc6 2. Kdf3 Cf3 3. Kf7x

- 1. ...Ff7 2. K:f7 Kpd4 3. Kde4x
- 1. ...Kpd4 2. Kde4+Kpe5 3. Kgf3x

А зараз нові завдання

Завдання 1

- Білі: Kpf2, Fc6, Cb8, Cg6, Kh8,
- п.п. f3, g4 (7)

- Чорні: Kpf4, Td5, Ca2, Cd8, Kc4,
- Ke5, п.п. d4, f6, g5 (9)

Мат в два хода /2 очка/.

Завдання 2

- Білі: Kpe7, Fb2, Td5, Cg2, Kh5,
- п.п. f7 (7)

Чорні: Kpe4, Fa1, Ta3, Te1, Kf3,

Kh2, п.п. a5, f7, g5 (9)

Мат в два хода /2 очка/.

Завдання 3

- Білі: Kp3, Fc5, Tg1, Cd1, Cf8,
- Kg5, Kh8, п.п. c6, c2 (10)

- Чорні: Kph6, Tf6, Cb1, Cg7, п.п.
- b2, c7, f7, f5, g6 (9)

Мат в 3 хода /3 очка/.

Завдання 4

- Білі: Kpg5, Fg1, Td1, Cf8, Cg6,
- Kc6, Kh3, п.п. b5, f3, f7 (10)

- Чорні: Kpd5, Fa1, Td4, Cd2, Kd3,
- п.п. a5, c4, e6, g7 (9)

Мат в 3 хода /3 очка/.

Чекаємо ваших листів.

понеділок

18 Листопада

УТ (1 ПРОГРАМА)

16.00 УТН. 16.10 Для дітей. "Нові пригоди Кози-дерези". Вистава. 17.00 На допомогу школі. Музика. Музика і література. 17.30. "Нове життя народу". (Кіровоград). 18.00 Телепресклуб "Зворотній зв'язок". Хто і як робить культуру в Кіровограді (Кіровоград). 19.00 УТН. 19.30 "Хто ми...". Громадсько-політичний відеотижневик. Частина 1. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 "Пісенний вернісаж-92". 21.20 "Хто ми...". Частина 2. 22.20 Вечірній вісник. 22.50 Дж. Гершвін. Симфонічна сюїта "Американець у Парижі". 23.10 УТН.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.00 Футбольний огляд. 9.30 Мультфільм. 10.10 Прем'єра художнього телефільму "Багаті також плачуть". 1 серія. 10.55 Казки і притчі народів різних країн. 11.00 Марафон. 15.12.00 ТСН. 12.10 "Зіркі світової оперної сцени". 13.10 "Боги, гуру та інші". Документальний фільм. 14.10 Блокнот. 14.15 Телемікст. 15.00 ТСН. /3 сурдоперекладом/. 15.15 "В гостях у Миколи Озерова". 15.35 "Поразка". Художній телефільм. 1 серія. 17.05 Виступ лауреата теледіагносту "Голоси Росії" ансамблю "Радуніца". 17.20 Мультфільм. 17.30 Дитяча година. З уроком французької мови. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 За законами ринку. 19.15 Мультфільм. 19.50 Світ захоплених. 20.05 Прем'єра художнього телефільму "Багаті теж плачуть". 1 серія. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 Прем'єра Великому. 22.10 Авторське телебачення. 23.55 ТСН. 0.10 Сміх крізь роки. 1.25 "Страховий агент". Художній телефільм.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.15 Італійська мова. 9.05 Мультфільми. 9.15 Мистецтво Центральної Азії. 9.50 Контакт-фуртум. 10.20 Бесіди про російську культуру. 11.00 Скаут, будь наготові! 11.30 Телевізійна інформаційна комерційна програма. 12.00 Консільюм. 13.00 Концерт. 13.40 "Білий ведмідь". Документальний телефільм. 14.35 Московський балет на льоду. 15.30 Відео. 17.00 "Україна театральна". М.Кропивницький. "Дай серцю волю, заведе в неволю". Вистава Чернівецького музично-драматичного театру. 19.30 Фільм-концерт "Осіннє золото". 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 П'яте колесо. Художньо-публіцистична програма. 22.20 Телебійжа інформую. 22.50 Українські пісні. 23.00 Вісті. 23.20 Телефільм "І голос наш почує світ". 0.10 Художній фільм із субтитрами "Я люблю тебе, квітню, квітню!"

вівторок

19 Листопада

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 Музичний фільм "Гласом моїм". 10.00 Е.Максименко. В.Вількін. "Момент". Вистава. 11.30 Для дітей. "Канал "Д". 13.00 Доброго вам здоров'я. Як почуває себе, любі жінки? 13.30 УТН. 16.00 УТН. 16.10 Для дітей. "Веселка". 16.30 На допомогу школі. Українська література. 1. Франко. "З вершин і низин". 17.00 День за днем (Кіровоград). 17.20 Телефільми (Кіровоград). 17.35 За незалежність України. Інтерв'ю письменника Р.Чілачави. 18.20 Сонячне коло. 19.00 УТН. 19.30 Студія "1 грудня". Зустріч з кандидатом у Президенти України Л.Г.Лук'яненко. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Концерт класичної музики. 21.40 Крайні стрічки студії "Мосфільм". Художній фільм "Москва сльозам не вірить". 1 серія. 22.45 "Пісенний вернісаж-92". 23.05 Вечірній вісник. 23.35 "Світ поезії". Олена Теліга. 23.55 УТН.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.00 Мультфільм. 9.15 Дитяча година. З уроком французької мови. 10.15 Прем'єра художнього телефільму "Багаті також плачуть". 2 серія. 10.55 Концерт. 11.30 Прем'єра документального телефільму "Операція на серці". 12.00 ТСН. 12.10 Сміх крізь роки. 13.25 Виступ лауреат теледіагносту "Голоси Росії" ансамблю "Лад". 13.40 Блокнот. 13.45 Біржові новини. 14.00 Телемікст. 14.45 "Торговий ряд". Комерційний вісник. 15.00 ТСН. /3 сурдоперекладом/. 15.15 Це було... було... "Дунаєвський. 15.35 "Поразка". Художній телефільм. 2 серія. 17.00 Дитячий музичний клуб. 17.45 Разом з чемпіонами. 18.00 "Шолом". Зустріч з ансамблем єврейської музики "Алія". 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Мультфільм. 19.00 Світ захоплених. 19.15 Прем'єра документального фільму "Серпень надії". 20.20 Прем'єра художнього телефільму "Багаті теж плачуть". 2 серія. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 По той бік рами. 22.25 Акробатичний рок-н-рол. Чемпіонат СРСР. 23.25 ТСН. 23.40 "Чому ти снісиш мені?". Музична програма. 0.20 Бесіди з єпископом В.Родзянком. 0.45 "Всі зірки" Кіноконцерт. 1.35 "Звіздар". Художній телефільм. 1 серія.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.15 Мультфільм. 8.25 Французька мова. 1 рік навчання. 8.55 Французька мова. 2 рік навчання. 9.25 Діалог з комп'ютером. 10.00 Чемпіонат світу з боксу. 13.00 Концерт Д.Браун /США/ і джаз-оркестру під керівництвом О.Лундстрема. 14.15 Ритмічна гімнастика. 14.45 И.Гайдн. Меса ре мінор /нелсон-меса/ для солістів, хору і симфонічного оркестру. 17.00 Виступає ансамбль "Орнамент". 17.15 Клуб мандрівників. /3 сурдоперекладом/. 18.15 Підприємство і традиції. Росія рибна. 18.30 Діалог з комп'ютером. 19.00 Парламентський вісник Росії. 19.15 Київська панорама. 19.45 Інструментальна музика. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 Художній фільм. "Золоте весілля". 22.15 "Спадщина". Пам'ятки Київщини. 23.00 Вісті. 23.20 "Київський сувенір". На III Міжнародному фестивалі балетного танцю. 0.25 Науково-популярний фільм "Сказання при рись".

середа

20 Листопада

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 Студія "1 грудня". Зустріч з кандидатом у Президенти України Л.Г.Лук'яненко. 10.15 Науково-популярний фільм "Древо роду". 10.35 Шкільний екран. 7 кл. Фізика. "Про тяжіння та вагу тіла". 10.55 Д.Шостакович. Шоста симфонія. 11.40 Шкільний екран. 9 кл. Російська література. О.С.Грибєдов. Сторінки життя і творчості. 12.15 Художній фільм "Осінній марафон". 13.45 УТН. 16.00 УТН. 16.10 Співає дитячий вокально-інструментальний ансамбль "Пролісок". 16.40 "Живе слово". У земляків-полтавців. 17.25 Художня панорама. Живописець Михайло Ткаченко. 18.00 Доброго вам здоров'я. Працює оздоровчий центр "Відродження". (Кіровоград). 19.30 Зустріч у прямому ефірі з кандидатом у Президенти України Л.Г.Лук'яненко. Телефони для запитань 22-84-18. 24-34-21. 20.50 На добраніч, діти! 21.00 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує. 21.15 Пісенний вернісаж-92. 21.35 Художній фільм "Москва сльозам не вірить". 2 серія. 22.55 Вечірній вісник. 23.25 Любителям гітари. Грас Р.Еверс /Німеччина/. 0.00 УТН.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.00 Мультфільм. 9.30 Дитячий музичний клуб. 10.15 Прем'єра художнього телефільму "Багаті також плачуть". 3 серія. 11.00 "Гортаючи сторінки". Циркова програма. 12.00 ТСН. 12.10 Дерев'яні чоловічки художника Жигальцева. 12.30 По той бік рами. 13.15 І ТПО "Астра" представляє: "Міжнародний Чорнобильський проект". 13.45 Біржовий пілот. 14.00 Партнер. 14.30 Економічне агентство. 15.00 ТСН. /3 сурдоперекладом/. 15.15 "Сьогодні і тоді...". 15.45 "Поразка". Художній телефільм. 3 серія. 17.10 Мультфільм. 17.30 Дитяча година. З уроком англійської мови. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Планета. 19.15 "Фулл-контакт карате і кікбоксинг". Міжнародний турнір. 20.00 Світ захоплених. 20.15 Прем'єра художнього телефільму "Багаті теж плачуть". 3 серія. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 Зустріч з письменником Ф.Іскандером у концертній студії Останкіно. 22.55 Прем'єра короткометражного художнього телефільму "Вистава на задану тему". 23.35 ТСН. 23.50 Кінопанорама. 1.05 Прем'єра документального телефільму "Йоганн-Себастьян Бах. Етапи його життя". Фільм 2. 2.05. "Звіздар". Художній телефільм. 2 серія.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.15 Мультфільм. 8.25 Німецька мова. 1 рік навчання. 8.55 Німецька мова. 2 рік навчання. 9.25 Школа менеджерів. 10.00 Чемпіонат світу з боксу. 13.00 О.С.Пушкін. "Пікова дама". 14.25 "Репортаж на краю безодні". Документальний телефільм. 15.15 Виступ Державного заслуженого ансамблю танцю Дагестану "Лезгінка". 17.00 Романси Г.Свиридова у виконанні Н.Рауто. 17.35 Школа менеджерів. 18.05 Новини релігійного життя. 18.40 Кримінальні вісті. 19.00 Прошу слова. 19.15 Київська панорама. 19.45 Пісенне намисто. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 "Палання дивних кольорів". Художники-монументалісти Іван та Марія Литовченки. 21.35 Програма Філа Донах'ю. 22.35 На сесії Верховної Ради РРФСР. 23.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 "Незабутні". І.Ле. 0.10 Українська симфонічна музика.

четвер

21 Листопада

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 Концерт фортепіанної музики. 9.55 Документальний телефільм "Симиренки". 10.40 "Театральні зустрічі". Відродження української театральної культури на Донеччині. 11.40 Шкільний екран. 9 кл. Українська література. І.П.Котляревський. "Енеїда". 12.10 Художній фільм "Москва сльозам не вірить". 1 серія. 13.15 УТН. 16.00 УТН. 16.10 Для дітей. "Веселка". 16.40 Республіканська фізико-математична школа. "Як розв'язувати контрольні задачі з фізики". 17.10 Документальний фільм "Георгіє Мустья". 17.50 Телефільм "Крик птаха". 18.30 День за днем (Кіровоград). 18.50 Телефільм (Кіровоград). 19.00 УТН. 19.30 Студія "1 грудня". Зустріч з кандидатом у Президенти України Л.Г.Лук'яньським. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 "Пісенний вернісаж-92". 21.20 У.Шекспір. "Гамлет". Вистава Запорізького музично-драматичного театру імені Щорса. 23.45 УТН.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 Мультфільм. 9.25 Дитяча година. З уроком англійської мови. 10.25 Прем'єра художнього телефільму "Багаті також плачуть". 4 серія. 11.10 "Всі зірки". Кіноконцерт. 12.00 ТСН. 12.10 За зведеннями МВС. 12.35 Зустріч з письменником Ф.Іскандером у концертній студії Останкіно. 13.40 Економічне агентство. 14.10 Блокнот. 14.15 Телемікст. 15.00 ТСН. /3 сурдоперекладом/. 15.15 Мультфільм для дорослих. 15.35 "Поразка". Художній телефільм. 4 серія. 17.00 Прем'єра документального телефільму "Коли-небудь ми будемо щасливі...". 17.30 Світ захоплених. 17.45 Екологія. Суспільство. Людина. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 За зведеннями МВС. 19.00... До 16 і старші. 19.45 Недипломатичні бесіди. 20.15 Прем'єра художнього телефільму "Багаті також плачуть". 4 серія. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 "Запрошення до музики". У перерві — 22.35 ТСН. 23.40 Ангажмент театру "Плюс". 0.45 Бесіди з єпископом В.Родзянком. 1.15 Документальний телефільм про життя і творчість Цветаєвої. 2.15 "Звіздар". Художній телефільм. 3 серія.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.15 Іспанська мова. 1 рік навчання. 8.45 Іспанська мова. 2 рік навчання. 9.15 Російська мова. 9.45 "Італійці в Росії. Два місяці по тому". 10.15 Авторські програми Т.Піла-Азізової. А.П.Чехов. "Чайка". 11.00 "Біла ворона". 12.00 Мультфільми. 12.15 "К-2" представляє: "Абзац". 13.00 "Кубанське весілля". 13.35 "Східний Сибір". Кіножурнал. 13.45 Ритмічна гімнастика. 14.15 "М.І.Глінка. Романси". Фільм-концерт. 17.00 Розминка для ерудитів. 17.30 Російська мова. 18.00 Документальний фільм. 19.00 Парламентський вісник Росії. 19.15 Київська панорама. 19.45 Фільм-концерт. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 П'яте колесо. Художньо-публіцистична програма. 22.25 Танцює народна артистка СРСР Т.Гаякіна. 23.00 Вісті. 23.20 Фільм-опера "Спокута".

п'ятниця

22 Листопада

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 Студія "1 грудня". Зустріч з кандидатом у Президенти України Л.Г.Лук'яньським. 10.15 Концерт оркестру народних інструментів. 10.35 Шкільний екран. 10 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки. "Алгоритми роботи з величинами". 11.05 Фільм-концерт "Вогнище". 11.40 Шкільний екран. 8 кл. Історія України. "Запорізька Січ. І адміністративно-політичний устрій". 12.10 Художній фільм "Москва сльозам не вірить". 2 серія. 13.30 УТН. 16.00 Урочисте засідання Верховної Ради України, присвячене 125-річчю з дня народження М.С.Грушевського. Святковий концерт. 19.00 УТН. 19.30 "Рок-полігон". Випуск II. (Кіровоград). 20.45 "Дзеркало". Програма міської Ради народних депутатів. (Кіровоград). 21.00 Пісенний вернісаж-92. 21.20 Фільм-концерт "Ой ішли хлопці з ярмарку". 21.40 Віче. 23.10 УТН.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.10 Мультфільм. 9.25 Разом з чемпіонами. 9.40... До 16 і старші. 10.15 Запрошення до музики. 12.00 ТСН. 12.10 Ангажмент театру "Плюс". 13.15 Мультфільми. 13.40 "Бридж". Телебійжа. 14.10 Інновація. 14.25 Блокнот. 14.30 Біржові новини. 15.00 ТСН. /3 сурдоперекладом/. 15.15 "Звучать спогади...". Кіноконцерт. 16.05 "Залізний дощ". Художній телефільм. 17.10 Мультфільм. 17.30 "Образ". Літературна передача для старшокласників. 18.30 ТСН. Міжнародний випуск. 18.45 Поезія. Нізамі. 19.05 Людина і закон. 19.50 Прем'єра короткометражного художнього телефільму "Кешка і спецназ". 20.05 "Від" представляє: "Поле чудес". 21.00 Інформаційна програма. 21.40 "Від" представляє. У перерві — ТСН. 1.10 "Здрастуйте, я ваша тьотя". Художній телефільм.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.15 Англійська мова. 1 рік навчання. 8.45 Англійська мова. Сімейний альбом США. 9.15 Розминка для ерудитів. 9.45 Г.Гендель. Концерто-гроссо для мажор. 10.00 Світ грошей Адама Сміта. 10.45 "Дует для трьох". /Пам'яті Л.Сухаревської/. 11.30 Чемпіонат світу з боксу. 12.15 Благодійний концерт за участю Ліни Мкртчян. 13.30 Театр Саші Чорного. "Душа без штанів". 14.30 "Син Вітчизни". Документальний телефільм. 15.00 Концерт Державного академічного російського народного хору РРФСР ім.Пятницького. 17.00 Світ, в якому ми живемо. Фільми режисера В.Гладишева. 17.30 "Великобританія сьогодні". Науково-пізнавальна програма. 18.00 Зупинись, мить. Японська фотографія. 18.20 Київська панорама. 19.00 Кубок СРСР з футболу. "Динамо" /Київ/ — "Динамо" /Мінськ/. 21.00 Документальний фільм. 21.25 Музичний глобус. 22.25 На сесії Верховної Ради РРФСР. 23.00 Вісті. 23.20 Художній фільм "Тіні забутих предків". 0.55 Естрадний концерт.

субота

23 Листопада

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Ритмічна гімнастика. 7.50 3 концертів фестивалю "Віртуози". Грає камерний оркестр під керівництвом Ю.Башмета. 9.15 Новини. 9.30 Грає ансамбль "Камерата тавріка". 9.40 О.Горін. "Поминальна молитва". Вистава Черкаського українського драматичного театру ім. Т.Г.Шевченка. 12.45 УТН. 13.00 Доброго вам здоров'я. Харківський нефрологічний центр. 13.30 Пісенний вернісаж-92. 13.50 Художній фільм для дітей. "Академія Пана Ляпки". 1 та 2 серії. 16.25. Заплановані зустрічі. Зустріч в прямому ефірі з народними депутатами України В.Шишкіним та В.Панченком. Телефони для запитань: 22-84-18, 24-34-21 (Кіровоград). 17.25 "Краса врятує світ". До 170-річчя від народження Ф.М.Достоевського. 18.15 Концерт П.Міжнародного фестивалю української музики. 1 відділ. 19.00 УТН. 19.30 Тележурнір "Сонячний кларнет". Самодіяльні художні колективи Вінницької області. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Звучить старовинний романс. 21.45 Молодіжна студія "Гарт". У перерві — 22.45 Вечірній вісник. 0.10 УТН.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Мультфільми для дорослих. 7.00 Ритмічна гімнастика. 7.30 Суботній ранок ділової людини. 8.30 ТСН. 8.40 Мультфільм. 8.50 Очевидне-неймовірне. 9.35 Здоров'я. 10.05 У світі тварин. 10.50 Ранкова розважальна програма. 11.20 Екологічна хроніка. 11.35 "Бурда моден" пропонує... 12.05 Фільми-режисера С.Колодоса. "Мати Марія". 13.35 Міжнародний фольклорний фестиваль у Кельні. 14.15 Це ви можете, 15.00 ТСН. /3 сурдоперекладом/. 15.15 "Сергій Аксаков. 3 сімейної хроніки". 15.55 Мультфільми. 16.20 "Чуден град Москов". Документальний телефільм. Фільм 5. 16.50 "Кіноправда?". Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Партійний квиток". По закінченні фільму — відповіді на запитання телеглядачів у прямому ефірі. 19.05 Прем'єра мультфільму "Бджола Майя". 21 серія. 19.30 Пісня-91. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 "Остання осінь". Художній телефільм. 1 серія. 23.05 "Кохання з першого погляду". День перший. 23.45 ТСН. 0.05 2 серія художнього телефільму "Остання осінь". 1.20 "Спогади про "Корольовий марш". Документальний телефільм.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.15 Фольклорна програма. 8.30 Мультфільми. 9.15 Фестиваль клоунів. 10.00 В.Дозорцев. "Сніданок з невідомим". Вистава Київського академічного російського драматичного театру ім. Л.Українки. 12.30 Музичний фільм "А.Солов'яненко на сцені і за сценою". 13.20 Телефільм "Яворівська забавка". 13.30 Відеоканал "Плюсодинадія". 15.30 "Ляси". 15.55 Російські меценати Бахрушини. 16.15 Музична програма. 16.50 "Петербурзькі моїкани". І.Смоктунівський. Частина 2. 17.20 Документальний фільм. 17.30 "Музичні вечори в Курганово". 18.10 Політвідділ. 18.55 Парламентський вісник Росії. 19.10 "Познер і Донах'ю". Шотландська програма з США. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 Київська панорама. 21.05 Музичний фільм "Русалчин тижень". 22.30 Кримінальний канал. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.30 Художній телефільм з субтитрами "Милі bestii". 0.40 "Браво, Філар!". Балет.

неділя

24 Листопада

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Ритмічна гімнастика. 7.50 На хвилі дружби. Виступає Московський камерний хор. 8.30 "У неділю вранці". Інформаційно-музична програма 9.30 УТН. 9.45 Телефільм "Прогулянки по Києву". 10.00 Пісенний вернісаж-92. 10.20 Мультфільм. 11.30 Естрадний концерт. 12.45 УТН. 13.00 Для юнацтва. "Канал "Д". 14.30 Село і люди. 15.15 Ви нам писали. 16.00 Служба солдатська. 17.00 У країні Мультландії. 17.55 Український родослав. Теленарис. 18.20 Телеспортарена. 19.00 УТН. 19.30 "Пломін". Клуб української пісні. 20.50 На добраніч, діти! 21.00 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує. 21.15 "Над рівнем моря". Спортивна програма. 21.40 Художній фільм "Камінна душа". 23.20 Вечірній вісник. 23.50 Фільм-концерт "Добрий вечір, сусідньо". 0.10 УТН.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

8.00 Ритмічна гімнастика. 8.30 ТСН. 8.45 Тираж "Спортлото". 9.00 Наш сад. 9.15 3 ранку раненько. 10.00 На службі Вітчизні. 10.45 Ранкова зоря. 11.45 Клуб мандрівників. 12.45 Сільська година. 13.45 "Що значать ваші імена?". Розважальна програма. 15.00 ТСН. /3 сурдоперекладом/. 15.15 Діалог у прямому ефірі. 16.00 Телешоу "50 x 50". 17.25 Міжнародна панорама. 18.10 "Уолт Дісней представляє...". 19.00 Маленький концерт. 19.15 Казки і притчі народів різних країн. 19.20 КТБ-1 і канал Франс Інтернаціональ представляють художній фільм "Фантомас". 1 серія. 21.00 Інформаційна програма. 21.40 Патрісія Каас. Сцени з життя. 22.35 "Кохання з першого погляду". День другий. 23.15 Телевізійний спортивний вечір. У перерві — 23.50 ТСН. 1.00 ТПО "Астра" представляє: фонд проти фонду. історія однієї колекції. 1.45 Концерт.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 На зарядку ставай. 8.15 Документальний фільм. 8.30 "Джаз-тайм". 9.30 Фестиваль клоунів. 10.00 "Знай, що ти не один". Радянсько-американська програма з проблем алкоголізму. Художній фільм "Мене звуть Білл". 12.20 "Озирись". /Спогади у Царському Селі/. 13.10 "Вікно". 13.40 Новини релігійного життя. 14.40 Паралелі. 15.10 Спеціальний комерційний вісник. 15.20 "Піросмані". Піросмані...". Монологи у двох частинах. Вистава Державного театру молоді Литви. 17.00 Чемпіонат СРСР з хокею. "Сокіл" — "Динамо" /Мінськ/. 19.15 Циркова програма. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 "Друга російська революція". Документальний телефільм. 3 серія. /Бі-Бі-Сі/. 21.25 Телебійжа інформую. 22.00 "К-2" представляє. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 Художній фільм "За двома зайцями". 0.35 Документальний фільм із субтитрами "Лінія долі".

Радимо прочитати

Видавництво "Радянський письменник" подарувало читачам книгу відомого по рукописних збірках Бориса Мозглевського "Дорогою стріли". Основний зміст нової книги становлять

твори високого громадянського звучання. Талановитий автор, болісно переживаючи нашу історію, прискільки дошукується причин так густо замішаної на трагедіях долі свого народу. Поетизм його полемічно загострені, глибоко особистісні!

Серед розмаїття поетичних книг помітна серйозна й

трагічна проза І. Багряного, яку пропонує читачам київське видання "Час". Надрукувавши його роман "Сад Гетсиманський" Дія роману відбувається в кінці тридцятих років на Україні. Викриваються страхотні сталінських катівень, прославляється непокірність людського духу. Друкується за виданням: "Сад Гетсиманський" Мюнхен, "Україна", 1950 р.

Олександр ПЕРЛЮК ШУГРУМУШКИ

— Чим торгуєте?
— Шугрумушками.
— А це що?
— Імпорт.
— Зиркнути можна?
— Дивіться.
— Але ж коробка порожня!
— Не порожня. Шугрумушки не помітні неозброєним оком, я ж казав, що вони — імпортовані. Фірма "Інтер-Люкс-Барандо".
— Італійська фірма?
— Закордонна.
— Ось тобі й маеш! Ну а понюхати даше?
— Ніюхайте скільки душа забажає.
— Гм, не пахнуть.
— Звісно, не пахнуть — це ж вам не квашена капуста чи одеколон "Серенада".
— Ну ти подивись — уміють же там робити!.. А вони як — істинні чи... може, якась прикраса?
— Громадянин, не задавайте дурнувачі питання. Хочете — купуйте, не хочете — згодом жалкуватимете. І не затримуйте, прошу, чергу!
— Гаразд, а скільки ж коштує одне пуделечко цих шугрумушок?
— Двадцять п'ять карбованців.
— Так дорого?
— Імпорт.
— Та-а-а... Ех, де наша не пропадала!.. Давайте одну коробочку — зроблю дружині подарунок на день народження!
— Прощу. Тим паче, ми більше двох коробок в одні руки не даємо.
— Це ж чому?
— Порядок такий — щоб на всіх вистачило!
— Так я ж не один, а з Мишком. Мишко на хвилюк відійшов, зараз буде.
— Не обманюєте?
— Слово честі! Я вас уклінно прошу, дайте мені, будь ласка, чотири коробки. Довіку вас не забуду!
— Біс із вами, давайте гроші! Наступний!..

ОЙ, НЕ ЧЕРЕЗ ПОРІГ, НЕ ЧЕРЕЗ ПОРІГ!

Щасливі й нещасливі, щі, зловісні й добрі прикмети, різні повір'я й забобони, чаклування, ворожбитство, пророцтва — звітки все це походить? Чому споконвіки і донині людей лякає витти собаки, розсипання сілі, розбите дзеркало? Для чого прибивають цілку на порізі, прикрашають стрічками автомашини п'яного кортежу? Чому "не годиться" вітатися через поріг, позначити голку чи шпильку?

Походження кількох десятків найпоширеніших забобонів, коріння яких сягають у глибини віків, старанно дослідила польська письменниця Марія Жюлковська. Результати цих досліджень вона об'єднала у своїй книзі нарисів "Ой, не через поріг, не через поріг!". А переклад з польської мови і пропонує читачам "МК" наш постійний читач Володимир Руденко.

Публікувати ці нарис ми будемо до кінця цього і протягом наступного року. Отож розпочинаємо...

АВТО-МОЛОДИХ — УСЕ В СТІЧКАХ

Хіба це також забобон? Так. До того ж не самотній, зрештою, серед наших весільних церемоній.

Шлюбний обряд завжди мав і зараз має форму видовища, складовими частинами якого є приховані засоби чаклування на щастя або нещастя молодої пари.

День шлюбу. В Польщі, та в більшості слов'янських країн споконвіків найсприятливішим днем для цієї урочистості вважають суботу, а за найгірший — понеділок. Фатальним днем, як для зашлюблених, так і взагалі, є тринадцяте число будь-якого місяця, навіть якщо це була субота. Найнещасливішим місяцем для весілля вважають травень. Таке ставлення до цього місяця зародилося ще в стародавньому Римі, де травень був повністю зловорожим. Римляни вірили, що в травні душі померлих — лемури, вирвавшись з потойбічного світу, перебувають серед живих. Тому вважали за велику неактовність щодо них влаштовувати весілля й гулянки в цей період. Існували навіть урочистості, присвячені пам'яті померлих — Лемурії, які припадали на 9, 11 та 13 травня. Шлюб у ці дні загрожував наглою смертю.

Наша упередженість щодо травня (хоча й вважається він місяцем квітів і кохання) висловлена в народних прислів'ях. "Майський наречений" означає те саме, що й "Баламут", "спокусник". "Майське подружжя", це пара поєднана ненадійним коханням, короткочасним захопленням, не розрахована на тривале співжиття.

У наших краях найліпшими місяцями для зашлюблених вважаються вересень і грудень. Це давня традиція для всіх слов'янських суспільств у слов'янських народів. Весілля справляли або зразу після жнив, коли були повні засіки, а праці на полі менше. Або ж на Різдво, з урахуванням поєднання свята й весілля одним бенкетом. Хоча подекуди вважали, що до такого поєднання вдаються скупі люди.

Про квітень та червень, як щасливі чи нещасливі місяці для вступу в шлюб, дослідження зовсім не згадують. Прислів'я — також, проте, статистика останнього півстоліття виразно свідчить, що саме ці місяці дуже полюблялися молодим. Може через те, що в засади не с забобонними, але ж щодо травня, то й вони не відважуються ризикувати.

Посипання грошей під ноги молодих — також повір'я. Воно є перебікшим правдивим звичаєм обіграти молодятів — на щастя, на достаток, на врожай у полі, на вродливих дітей у колісці.

А оті стрічки на автомашині — звідки взялися? З давнього звичаю уквітчувати гілками і квітами та червоними стрічками кінні вози, на яких їхала молада пара до шлюбу — від пристріту, щоб "зле око" затрималося на декорації возу, а не впало на молодят.

Розквітчування возів було повсякденним звичаєм: у Німеччині, Франції, Італії, а поза Європою — в Аргентині. У цих країнах і нині автомашини декорують стрічками й квітами. А от ляхів, котрих ми не раз бачимо на капоті автомобіля в Аргентині, та інколи і в нас, ззаду на багажнику, є дотепним, а може й зловісним натяком на те, що молада пара вже очікує нащадка.

Посипання грошей під ноги молодих — також повір'я. Воно є перебікшим правдивим звичаєм обіграти молодятів — на щастя, на достаток, на врожай у полі, на вродливих дітей у колісці.

А оті стрічки на автомашині — звідки взялися? З давнього звичаю уквітчувати гілками і квітами та червоними стрічками кінні вози, на яких їхала молада пара до шлюбу — від пристріту, щоб "зле око" затрималося на декорації возу, а не впало на молодят.

Розквітчування возів було повсякденним звичаєм: у Німеччині, Франції, Італії, а поза Європою — в Аргентині. У цих країнах і нині автомашини декорують стрічками й квітами. А от ляхів, котрих ми не раз бачимо на капоті автомобіля в Аргентині, та інколи і в нас, ззаду на багажнику, є дотепним, а може й зловісним натяком на те, що молада пара вже очікує нащадка.

Посипання грошей під ноги молодих — також повір'я. Воно є перебікшим правдивим звичаєм обіграти молодятів — на щастя, на достаток, на врожай у полі, на вродливих дітей у колісці.

А оті стрічки на автомашині — звідки взялися? З давнього звичаю уквітчувати гілками і квітами та червоними стрічками кінні вози, на яких їхала молада пара до шлюбу — від пристріту, щоб "зле око" затрималося на декорації возу, а не впало на молодят.

Розквітчування возів було повсякденним звичаєм: у Німеччині, Франції, Італії, а поза Європою — в Аргентині. У цих країнах і нині автомашини декорують стрічками й квітами. А от ляхів, котрих ми не раз бачимо на капоті автомобіля в Аргентині, та інколи і в нас, ззаду на багажнику, є дотепним, а може й зловісним натяком на те, що молада пара вже очікує нащадка.

МІСЯЦЬ ВІТРІВ

Куточок фенолога
Листопад — завершення осені, місяць вітрів, час посіву лісового насіння: замріяний і сумний місяць. А ще він листокіс — вітер і мороз вершать золотий покіс останніх листочків. Строканий місяць — чорнотроп, сніг і слота. Час перших заморозків і легкого сніжку. Бідний місяць, заспівувач холодів і курятник — ріжуть курей.

Це місяць останньої живої води і молодої дзвінкої криги, льодостав і крижаний коваль, вересня внук, жовтня син, грудня брат, а зими — рідний батенько. Місяць зимових прилітних птахів і першопокрижжя, переддень льодоставу і холодів.

Згідно з так званним календарем щасливих кам'яних днів листопаду відповідають тигра, цитрин, а по календарю щасливих квітів — хризантема. З листопада починається час збору шишок в лісах, а також полювання на лося, косулю, лисицю, диких кабанів, енотовидного собаку, чорного тхора і горностая, але закінчується полювання на пернату дичину.

Чим ближче до кінця року, тим більше скорочується світловий час доби. Покликання листопада — поєднувати глибоку осінь зі стійкою зимою. Серед людей — це завдання місяця висловлюють образно. "В листопаді осінь-жируха із злюкою-зимою борються". А морозець уже скаче по ялинках та берізках, по берегах та проницях, в цілини будівель. Але як, що врожай вчасно зібраний, за-

повнені засіки, то й морози нікому не страшні.

Початок зими — час боротьби осіннього тепла і зимової холоднечі. Це продовжується від першого снігу до санного шляху, так би мовити до початку справжньої зими. Ці риси притаманні для нашого краю — лісостепу і степу. Адже основними прикметами початку зими є перехід середньої температури повітря за нуль градусів, повне завершення листопаду з дерев і чагарників, поява зимуючих видів перелітних птахів і встановлення міцного снігового покриву. В основному цей підсезон припадає на листопад — місяць напівзимовий, пору холодних вітрів і першої тонкої криги.

Р. ДАЙДАКУЛОВ.

VIDEO

м. Кіровоград, вул. Протасівська, 71.

ПОНЕДІЛОК, 18 ЛИСТОПАДА

10.00 "Леді і бродяга". Мультфільми.
11.30 "Нічні яструби". Бойовик.
13.30 "Гор". Фантастика.
15.30 "Гра на дорогах". Бойовик.
17.30 "Ніжні руки Дебори". Детектив.
19.30 "Танцююча смерть". Бойовик.
21.30 "Прислуга". Комедія.

ВІВТОРОК, 19 ЛИСТОПАДА

10.00 "Сім'я Джетсон". Мультфільми.
11.30 Бойова машина смерті". Бойовик.
13.30 "Вони живуть". Фантастика.
15.30 "Аер Америка". Пригоди.
17.30 "Зв'яжи мене". Пригоди.
19.30 "Хачі". Бойовик.
21.30 "Гульвіса". Комедія.

СЕРЕДА, 20 ЛИСТОПАДА

10.00 "Меч у камені". Мультфільми.
11.30 "Уіллоу". Казка.
13.30 "Чорна дірка". Фантастика.
15.30 "Тернер і Хьюч". Детектив.
17.30 "Групування "Коммандос". Бойовик.
19.30 "Великий кавардак". Комедія.
21.30 "Тікаючі монашки". Комедія.

ЧЕТВЕР, 21 ЛИСТОПАДА

10.00 "Пригоди Астероїкса". Мультфільми.
11.30 "Майстер ніндзі". Бойовик.
13.30 "Куджо". Бойовик.
15.30 "Дні грому". Пригоди.
17.30 "Володар ляхів 1". Жахи.
19.30 "Людина п'яти". Фантастика.
21.30 "Дика орхідея". Еротика.

П'ЯТНИЦЯ, 22 ЛИСТОПАДА

10.00 Мультфільми У. Діснея.
11.30 "Нескінченна історія 1". Казка.
13.30 "Ніндзі-черепашки 1". Карате.
15.30 "Ордер на вбивство". Бойовик.
17.30 "Володар ляхів 2". Жахи.
19.30 "Закупник зброї". Бойовик.
21.30 "Горець 1". Фантастика.

СУБОТА, 23 ЛИСТОПАДА

10.00 "Мауглі". Мультфільми.
11.30 "Нескінченна історія 2". Казка.
13.30 "Ніндзі-черепашки 2". Карате.
15.30 "Говард-качка". Фантастика.
17.30 "Бестселлер". Бойовик.
19.30 "Привал Міллера". Бойовик.
21.30 "Як стати чоловіком". Комедія.

НЕДІЛЯ, 24 ЛИСТОПАДА

10.00 "Одного разу, багато років тому". Мультфільми.
11.30 "Вчитель". Бойовик.
13.30 "Мисливці за роботами". Фантастика.
15.30 "Тропічний сніг". Бойовик.
17.30 "Близнюки". Комедія.
19.30 "Острів". Пригоди.
21.30 "9 1/2 тижнів". Еротика.

КІНОРЕПЕРТУАР

м. Кіровоград.

КІНОТЕАТР "КОМСОМОЛЕЦЬ"

З 18 по 24 листопада відбудеться показ кінокомедії "Афера в яблуко". /США/. Сеанси: 10.20, 12.20, 14.20, 16.20, 18.20, 20.30.

КІНОТЕАТР "ЯТРАНЬ"

З 18 по 24 листопада у великому залі демонструється нова франко-італійська кінокомедія "Жінка в дарунок". Початок сеансів: 10.30, 12.40, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30. В цей час у малому залі демонструється новий пригодницький американський кінофільм "Октагон". В головній ролі актор Чак Норріс. Сеанси: 10.20, 12.20, 14.20, 16.20, 18.20, 20.20.

КІНОТЕАТР ІМЕНІ ДЗЕРЖИНСЬКОГО

З 18 листопада у червоному залі кінотеатру відбудеться перегляд фільму "Віват, гардемарины!". Початок сеансів: 9.50, 12.40, 15.30, 18.20, 21.00.

Зелений зал. Новий фантастичний кінофільм "Тисячоліття". Виробництво "Англія". Сеанси: 10.20, 12.20, 14.20, 16.20, 18.20, 20.20.

Засновники — кооперативна рада СМОК і трудовий колектив редакції

Наш р/р № 002700202 у дирекції Укрсббанку м. Кіровограда, МФО 323293.

НАША АДРЕСА:
316050, МПС,

м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Обласна друкарня, м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.

Газета виходить щосуботи.

Телефони: редактора — 22-54-26; відповідального секретаря — 22-27-65; секторів: економіки та екології — 22-04-84; культури і моралі — 22-29-92; комсомольського життя та політики — 22-04-84; учнівської та студентської молоді — 22-59-82; соціальних проблем — 24-66-79; робітничої молоді і спорту — 24-64-21; фотолaboratorії — 24-94-94; коректорської — 23-61-83; оголошень — 22-59-82; бухгалтерії — 22-47-22.

Зам. №796

Індекс 61103. Тираж 16 500.

Редактор

М. ШВОРАК